

Avstrijci zavzeli Drač. Vroča bitka pri Verdunu.

ITALJANSKE IN ALBANSKE ČETE BEŽE PROTI VALONI. — V DRAČ BO KMALO DOSPTEL NEMŠKI KNEZ WIED. — STALIŠČE RUMUNSKÉ. — RUMUNSKA ARMADA IMA BAJE SAMO ZA DVA MESECA MUNICIJE. — NEMŠKE ČETE SO ZAVZELE UTRDBO DOUNAUMONT. — ZRAČNI NAPADI. — NEMCI PRAVIJO, DA SO VJELI 15,000 FRANCO-SKIH VOJAKOV.

Dvna, Avsrija, 27. februarja. — Avstrijski generalni štab poroča, da so avstrijske čete zavzele albansko mesto Drač. Italjanska in albanska posadka se umika proti Valoni. Pristanišče je le malo poškodovano, kljub temu, da so ga Avstrijci dolgo obstreljevali.

London, Anglija, 27. februarja. — Na Dunaju je bilo razglašeno, da je avstrijska armada nocoj zavzela Drač. Italjani imajo v Albaniji zdaj samo pristanišče, in to je Valona.

Rim, Italija, 27. februarja. — Tukaj se uradno potrjuje, da so odšli Italjani iz albanskega pristanišča Drač. Nekateri pravijo, da so se Italjani vkrcali in da se vozijo proti domu, drugi so pa mnenja, da se umikajo proti Valoni.

Rim, Italija, 27. februarja. — Zavezniki so prevzeli vse grške železnice vzhodno in zapadno od Soluna. Pravijo, da hočejo s tem preprečiti transport vojne kontrabande. Grška vlada ni vložila proti temu nikakega protesta.

Milan, Italija, 27. februarja. — Uradno se naznanja, da Italjani niso imeli namena braniti Drač. Italjani so bili samo zato v mestu, da so sprejemali bežeče srbske posadke in da so jih pošiljali naprej. Rešili so več kot sto tisoč srbskih vojakov.

Essad paša se nahaja v Rimu, kjer je bil pri zunanjem ministru že v avdienci. Prepričan je, da se bo kmalo vrnil domov in prevzel obrambo južnega dela Albanije.

Rim, Italija, 27. februarja. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da je bivši albanski vladar princ Wied na poti v Albanijo in da se bo najbrže podal v Drač.

Bukarešt, Rumunsko, 27. februarja. — Razni rumunski diplomati so izjavili, da se Rumunski nikakor ne bo umesavala v vojno, ampak da bo ostala nevtralna. — Rumunski ima baje samo za dva meseca municije.

Berlin, Nemčija, 27. februarja. — Danes je bilo izdano sledeče uradno poročilo:

Ob celi fronti se vrše izvanredno vroči artilerijski spopadi. Južno od Yperu smo odbili angleški napad.

Utrdba Dounaumont je še vedno v naših rokah. Vsi poskusi Francozov, da bi jo zavzeli, so bili brezuspešni. Dozdaj so vjeli Nemci pri Verdunu 15,000 francoskih vojakov. Nad Metzom se je pojavilo nekaj francoskih letalcev, katere so pa pregnale naše baterije.

Paris, Francija, 27. januarja. — Francosko vojno ministrstvo poroča:

Naše čete, ki se nahajajo severno od Verduna, so dobile ponoči velika ojačenja.

Na fronti se ni ničesar posebnega pripetilo. Vojne operacije zelo ovira slabo vreme. Nemci so mislili, da bodo Verdun s lahkoto zavzeli, zdaj so pa izprevideli, da bo vse njihovo prizadevanje zastoj. S tem, da so zavzeli eno utrbo, niso še ničesar dosegli.

London, Anglija, 27. februarja. — Poročilo, ki je bilo izdano nocoj zvečer, se glasi:

Pri Yperu smo odbili vse napade in pognali sovražnika v beg. Položaj se ni v splošnem nič izpremenil.

Carigrad, Turčija, 27. februarja. — Pred Dardanelami se je pojavilo nekaj zavezniških bojnih ladij, ki so obstreljevale naše postojanke. Ko so stopile naše baterije v akcijo, so se morale ladije umakniti.

Petrograd, Rusija, 27. februarja. — Danes je bilo sledeče uradno razglašeno:

Vsled slabega vremena se ne morejo bojne operacije tako razvijati kakor bi se lahko. Zadnje dni so stali naši vojaki večkrat do pasu v snegu.

London, Anglija, 27. februarja. — O bojih v Egiptu je bilo danes sledeče sporočeno:

Južnoafriške čete pod poveljstvom generala Lakinasa so napadle danes sovražno arabsko kolono pri Agagiji, petnajest milj južno od Barrami. Sovražna kolona se je morala z velikimi izgubami umakniti.

London, Anglija, 27. februarja. — Danes je bilo oficijelno sporočeno, da Rusi neprenehoma zasledujejo Turke ter da so zasedli že vas Ašjano, ki je oddaljena 50 milj od Erzeruma.

Pri Erzerumu so izgubili Turki 13,000 mož in 323 topov

Zavezniki poškodovali železniške ge" poroča, da so zavezniški letalci napadli in uničili železniško postajo pri Dleybergu in poškodovali tamkajšnji predor.

Amsterdam, Nizozemska, 27. februarja. — Časopis "L'Echo Bel-

Pri sv. Mihaelu.

Velike italijanske izgube. — Italijansko poročilo. — Položaj na tirolskem bojišču. — 50 jetnikov.

Dunaj, Avstrija, 27. februarja. Avstrijski generalni štab poroča sledeče o novih bojih na italijanskem bojišču:

Pri Gorici smo presenetili sovražnika in vjeli kakih petdeset vojakov ter zaplenili precej vojne materijala. Na doberdovski planoti, posebno pa pri hribu sv. Mihaela se je vnela vroča bitka, v kateri smo bili mi zmagovalci. Italijani so se morali z velikimi izgubami umakniti.

Rim, Italija, 27. februarja. — Vroča bitka, ki se vrši ob celi soški fronti, še ni končana. Glavno ulogo igra artilerija.

Severno od Mori, v dolini Lagarina, je položaj neizpremenjen. — Pri Pevmi v bližini Gorice so prodrele avstrijske čete na več mestih našo obrambno črto, toda ker so našle na prevelik odpor, so se morale umakniti.

Odločilna bitka med našo in avstrijsko armado se bo vršila na Dobrdovski planoti. Mi smo z vsem izbornim preskrbljeni, in smo si svesti končne zmage.

Dobri streli ameriške mornarice.

San Diego, Cal., 27. februarja. Oklopna križarka ameriške mornarice "San Diego" je napravila pri strelskih vajah svetovni rekord. Vaje so se vršile zadnji petek. Šestpalčni top je zadel v 72 sekundah na daljavo 1800 jardov v osmih streljih osemkrat.

Moštvo pri trinemnem topu pa je na 1600 jardov zadelo v 8 sekundah ravno tolikokrat. Tarče so bile razsvetljene z žarkometi.

Poguba francoskega parnika.

London, Anglija, 27. februarja. V Hartlepool je dospel norveški parnik "Borgsten" ter prinesel seboj novice, da je našel zadnji petek v Severnem morju pet članov moštva s francoskega parnika "Triguae". 21 članov moštva, nekoga pilota in štiri francoske potnike pogrešajo in mislijo, da so poginili. Preživeli so se držali nekoga zvrženega rešilnega čolna, ko so jih rešili. Povedali so, da sta dve silni eksploziji preklali parnik na dvoje ter ga uničili.

Potres v Nicaragui.

Washington, D. C., 27. febr. — Seizmograf tukajšnje univerze je zaznamoval močan potres, ki se je pripetil v oddaljenosti 2100 milj.

San Juan del Sur, Nicaragua 27. februarja. — Danes popoldne se je pojavil tukaj močan potres, ki je povzročil veliko škodo. V mestu Rivas se je porušila cerkev. Koliko se je dozdaj dogodilo, ni zahteval potres nobene človeške žrtve.

Ogrski ministrijski predsednik.

Budimpešta, Ogrsko, 27. febr. Ogrski ministrijski predsednik grof Tisza je rekel v soboto v gosposki zbornici, da morajo biti Madžari Nemčiji zelo hvaležni za usluge, katere jim je izkazala. Če bi ne bilo Nemčije, bi bili Rusi že zvedenaj v Budimpešti. — Zdaj jim pomaga z živili in obleko.

Resignacija španskega ministra.

Madrid, Španija, 27. februarja. Španski finančni minister Urzaiz je odstopil od svojega mesta, ker se ni strinjal z drugimi člani kabineta v vprašanju finančne politike španske vlade.

Zunanji minister Villanueva je prevzel mesto finančnega ministra, prevzel Alvaro de Romanones, ministrijski predsednik, pa je prevzel zunanji urad.

POZOR ROJAKI!

Ako pride k vam Zottijev agent, najbolj storite, da mu pokažete vrata, ker drugače se vam lahko prigodi, da se boste kasneje kesali. Na tisoče rojakov se nam je pritožilo, kako jih je znani italijanski fakilo prevaril za težko prislužene novce. Na tisoče hrvatskih družin je stradalo radi njegovih sleparij. Po toči ne pomaga svoniti. To naj velja vsim, ki so nas zdaj že vprašali na svet in pismen.

Rusi v Perziji.

Rusi zavzeli veliko trdnjavo Ker-mansah z naskokom. — Na pomoč Angličem. — Pomemben uspeh.

London, Anglija, 27. februarja. Iz Perzije prihaja rusko poročilo da so ruske čete z naskokom zavzele zelo važno perzijsko trdnjavo Ker-mansah. Najnovejša poročila iz Petrograda namigujejo, da hočejo Rusi napredovati dalje proti Mezopotamiji ter priskočiti na pomoč tamkajšnjim angleškim četam, ki se nahajajo v veliki stiski.

Napredovanje Rusov do Ker-mansah je približalo ruske čete na 150 milj od Kut-el-Amare, kjer stoji angleške čete proti Turkom. Upiranje, ki so ga nudile Rusom turške čete, ki so se umikale iz Erzeruma, je bilo le slabo, ker je Turkom zelo primanjkovalo streljiva. Ker ne morejo braniti postojank, ki so že po naravi utrjene in pripravne za uspešno obrambo, se morajo Turki zelo hitro umikati nazaj v Malo Azijo pred za sledujočimi jih ruskimi četami.

Dalje so izgubili Turki tudi mesto Ispir, kjer so imeli velike zaloge streljiva in drugih potrebščin, kar je tudi izdatno otežkočilo njihovo upiranje. Tudi proga med Erzerumom in Trebizondom je prekinjena in turkum obrežnim četam grozijo Rusi odzadaj.

General Kuropatkin.

Petrograd, Rusija, 26. febr. — General Kuropatkin je bil imenovan za glavnim zapovednikom ruskih čet na severni fronti.

General Kuropatkin je bil poveljnik ruske armade v Mandžuriji začetkom rusko-japonske vojne.

Avstrijska pošta zopet zaplenjena.

Rojaki naj se ne razburjajo, če ne bodo dobili nekaj časa nikake pošte iz stare domovine, ker so jo Angličji zopet zaplenili. Pobrali so vso pošto s parnika "New Amsterdam" in "Stockholm". — Upati je, da jo bodo kmalu poslali dalje v Združene države.

Vihar v državi New York.

Buffalo, N. Y., 27. februarja. — Ves zapadni del države New York je obiskal danes velikanski vihar, največji v tej zimi. Pota po deželi so bila skoro popolnoma neuporabna za promet in telefonske in brzojavne zveze so bile silno pokvarjene, ker je bilo uničenih toliko žic.

Cesar Viljem.

Kodanj, Dansko, 26. febr. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da je bil nemški cesar pred kratkim v Wilhelmshafen-u, kjer je inšpiciral nemške bojne ladije. S poveljnikom baltiškega brodogvajase je dolgo časa posvetoval in mu je dal potrebna navodila.

Svetovna vojna.

Sedanja vojna se ne da primerjati s nobeno v svetovni zgodovini. — Pregled dogodkov.

Nekateri med nami se niti ne zavedajo, da žive v važni zgodovinski dobi, v dobi svetovne vojne. Devet držav je zapletenih v to grozno klanje, devet držav je sklenilo boriti se do konca. Kdor natančno ne zasleduje vseh dogodkov, ne ve, kako se je vojna razvijala, ni mu znano, kdaj je ta ali ona država napovedala vojno in ne ve, kdaj je padla ta ali ona važna trdnjava. Potrebno se nam je zdelo sestaviti kratek pregled vseh važnejših dogodkov sedanje vojne tako da bo vsak rojak vedel natančno za dan, ko se je kaj važnejšega pripetilo.

Tozadnji pregled je natisnjen v letošnjem Slovensko-Ameriškem Koledarju, ki vsebuje razen tega še vse polno člankov, lepih povesti, raznih zanimivosti in slik. Nobena slovenska hiša bi ne smela biti brez njega. Ker smo ga letošnje leto tiskali le omejeno število, opozarjamo rojake, da naj ga vsak takoj naroči.

Stane samo 35 centov a poštno vred. Naročite ga pri:

SLOVENSKO PUBLIKIRNO DRUŠTVO
35 Cortlandt St., New York, N. Y.

Mehika.

Carranzov manifest. — Carranza bo izdal v kratkem nov denar, katerega bo težko ponarediti.

Mexico City, Mehika, 27. febr. Včeraj zvečer je izdal general Carranza manifest, v katerem pravi, da ne bo zavrnil denarja, katerega so bili izdali konstitucionalisti, ampak da ga bo smatral kot posojilo. Vlada bo sedanji papirni denar, katerega je lahko ponarediti, pridržala in izdala drugega. Vlada bo izdelala za 50,000,000 novega denarja. Ta svota bo bazirala na rezervah zlata, ki se bo nabralo iz sledečih virov:

\$5,000,000 zlata je deponirane v inozemskih bankah; \$5,000,000 nekovanega zlata ima vlada v svojih skladiščih; nekaj zlata se bo dobilo pri prodaji zemljišč, nekaj ga bo nabralo z razpisom novih davkov itd.

Carranza je izjavil, da ne bo prej miroval, dokler ne vjame Vile in njegove bande.

V severnem delu Mehike vlada popoln mir. Pri železniški nesreči, ki se je pripetila v bližini Chihuahue se je ponesrečilo trinajst oseb. Kako je nesreča nastala, se dozdaj še ni moglo dognati.

Kolera na Hrvaškem.

London, Anglija, 26. febr. — Neka tukajšnja brzojavna agencija je dobila iz Švice poročilo, da je izbruhnila na Hrvaškem kolera. Za to boleznijo je umrlo zadnji čas že veliko oseb.

Mladi rekruti.

Havre, Francija, 26. febr. — Pri današnji seji belgijskega kabineta je bilo sklenjeno, da naj se vpo-kliče rekrute letnika 1917.

Stavka.

Valencia, Španko, 27. februarja. — V tukajšnjem mestu je izbruhnila generalna stavka. Delavci so izjavili, da se ne vrnejo prej na delo, dokler se jim ne zviša plač.

Škratinka.

Suffield, Conn., 27. februarja. V tukajšnji šoli so odkrili nekaj slučajev škrtinkine, vsled česar so šolo zaprli. Kakih dvesto učencev je moralo domov.

Pozor pošiljatelji denarja!

Tekom vojne smo odposlali hranilnicam, posojilnicam ter posameznim osebam na KRANJSKO, ŠTAJERSKO, ISTRSKO, KOROŠKO, HRVATSKO, IN DRUGE kraje v AVSTRO-OGRESKI blizu 7 milijonov kron. Vse te pošiljke so dosepele v roke prejemanikov, ne tako hitro kakor prej v mirnem času, toda zanesljivo. Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter priložite Vaš natančen naslov in naslov osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K	\$	K	\$
5....	.90	120....	16.80
10....	1.80	130....	18.20
15....	2.70	140....	19.60
20....	3.60	150....	21.00
25....	4.50	160....	22.40
30....	5.40	170....	23.80
35....	6.30	180....	25.20
40....	7.20	190....	26.60
45....	8.10	200....	28.00
50....	9.00	250....	35.00
55....	9.90	300....	42.00
60....	10.80	350....	49.00
65....	11.70	400....	56.00
70....	12.60	450....	63.00
75....	13.50	500....	70.00
80....	14.40	600....	84.00
85....	15.30	700....	98.00
90....	16.20	800....	112.00
100....	18.00	900....	126.00
110....	19.80	1000....	140.00

Ker se zdaj cene denarju skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List despe na zapad ponavadi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roke, se pri nas cene morda že večkrat spre-mene.

TVRDA FRANK BANKER
25 Cortlandt St., New York, N. Y.

Nemčija ne bo popustila. Potop angleškega parnika.

NEMČIJA VSTRAJA PRI SVOJEM STALIŠČU. — NAVAJA DOKAZE, DA SO ZAVEZNIKI ZLORABLJALI PREDNOSTI TRGOVSKIH LADIJ. — OBDOLŽUJE ANGLIJO. — AMERIKANCI NAJ NE BI POTOVALI NA TAKIH PARNIKIH. — ANGLEŠKI PARNIK ZADEL OB MINO. — ENAKA USODA ZA DELA POMOŽEN PARNIK. — ŠTIRIDESET OSEB JE UTONILO ALI BILO UBITIH.

Washington, D. C., 27. februarja. — Grof Benrstorff, nemški poslanik, je dobil danes dolgo šifrirano brzojavko od nemškega zunanjega urada, ki mu je dal potrebna navodila za nadaljna zaupna pogajanja z ameriškim državnim tajnikom Lansingom z ozirom na nemško vojevanje s podmorskimi čolno v bodočnosti, kar je tudi v zvezi z zadevo Lusitanije.

Temeljne točke teh navodil so sledeče: Prvič: — Nemčija se bo držala zagotvil, ki jih je že v preteklosti dala Združenim državam z ozirom na bojevanje z podmorskimi čolni.

Drugič: — Nemčija ne smatra svoje nove določbe, da bo potapljala oborožene trgovske parnike po prvem marcu, za kršitev ali preklancje že danega zagotvila.

Tretjič: — Nemčija razlaga svoje prejšnje zagotvilo, da ne bo potapljala brez svarila trgovskih parnikov tako, da so deležni tega samo neoboroženi parniki, ne pa oni zavezniški parniki, ki so oboroženi v obrambne svrhe, ker taki bi zamogli v gotovih slučajih napasti kak nemški podmorski čoln.

Četrtič: — Nemška vlada stoji na stališču, da se tiče zadeva Lusitanije samo neoboroženih parnikov, nikakor pa ne oboroženih.

Petič: — Nemčija nikakor ne more preklanciti svoje-ga odloka, ki bo stopil v veljavo prihodnji terek in po katerem bodo nemški podmorski čolni potopili brez svarila vsak zavezniški trgovski parnik, ki bo imel na krovu topove.

Šestič: — Nemška vlada omenja obljube angleškega poslanika začetkom vojne, da oboroženi trgovski parniki nikdar ne bodo streljali na sovražne ladje, razven, če ne bodo napadeni in pravi, da so bile te obljube že prekršene od Angležev in da je angleška admiraliteta izdala tozadevna tajna povelja.

Sedmič: — Nemčija je pripravljena se začeti pogajati z Združenimi državami o vprašanju, kdaj je smatrati kak trgovski parnik za oboroženo v obrambne svrhe.

Osmič: — Med tem časom pa Nemčija priporoča, naj ameriška vlada posvari svoje državljane, naj ne potujejo na oboroženih parnikih.

Navodila nemške vlade, ki jih je poslala svojemu poslaniku v Združenih državah, so podkrepljena z raznimi dokazi, kdaj so angleški in francoski trgovski parniki zlorabljali svoje topove v napadalne svrhe in dalje so navodena tudi tajna povelja angleške admiralitete, kako naj rabijo trgovski parniki svoje topove.

Baje se bo sestal nemški poslanik Bernstorff v kratkem z državnim tajnikom Lansingom ter se z njim posvetoval. Če bodo začeli nemški podmorski čolni res potapl-jati take parnike takoj prvega marca brez svarila, je pričakovati zelo resnih zapletljajev.

Dover, Anglija, 27. februarja. — Parnik "Majola", ki je bil lastnina parobrodne družbe Peninsular and Oriental Line in je imel 12,431 ton prostornine, je zadel danes ob mino ter se je potopil v pol ure dve milj od Dovra. Več kakor štirideset oseb je utonilo in bilo ubitih.

Parnik "Majola" je bil ravno na potu v Bombay v Indiji s pošto in 119 potniki na krovu poleg dvesto mož broječega moštva. Drugi potniki bi se imeli ukrcati v pristanišču Marseilles na Francoskem.

Nesrečo so videli z obrežja, zato je takoj prihitelo več ladij na pomoč, ker ni bilo daleč od obrežja. Ena manjša ladja je pri tem zadela ob neko drugo mino ter se takoj potopila.

Samomor v kopalnici.

Paterson, N. J., 27. februarja. — Osemindvajsetletna gospa Mary Wolping se je zasturpila včeraj s plinom v kopalnici. Našla jo je policija mrtvo. Ker je bila kopalnica zaklenjena, so morali vanjo skozi okno.

Baje si je vzela življenje iz strahu, ker se bo v kratkem vrnil njen mož, ki je bil zdaj na opazovalnici za umobolne.

Brezplačno

dobe vsi naši naročniki v Pennsylvaniji knjižico "Nova postava za pomorščake delavce v Pennsylvaniji." Spisal je to knjižico Kosto Daković, pravnik.

Usmrtitev obsojenca.

Ossining, N. Y., 27. februarja. Upravitelj George W. Kirchwey je danes naznanil, da je določil prihodnji petek za izvršitev smrtne obsodbe na Walter Watsonom, morilec svoje žene iz Brooklyna.

Watsonovi zagovorniki so napeli še zadnje sile, da bi preprosil new-yorskega gubernerja Whitmana, naj pomilosti obsojenca.

ROJAKI POZOR!

Ker nam letos nikakor ni mogovno dobiti PRATIK iz starega kroja, opozarjamo vse cenjene rojake na rojakinje, da naj pridne nastojajo naš Klobučar.

"GLAS NARODA"

(Slovene Daily.)
Owned and published by the
SLOVENO PUBLISHING CO.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation
and addresses of above officers:
83 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan New York City, N. Y.

As this year's list is American in
Canada... \$3.00
pol leta... 4.00
celo leto na mesto New York... 4.50
pol leta na mesto New York... 2.00
Evropa na vse leto... 4.50
pol leta... 2.50
četrtletje... 1.75

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvzemši nedeljo in praznikov

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00

Advertisements on agreement.
Doplat brez popusta in osebno se ne
pripobujejo.
Denar naj se blagovoli pošilja po
Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejšnje le-
vališče naznači, da hitreje naj-
demo naslovnika.

Dopisom in pošiljatkam naredite ta
naslov:
"GLAS NARODA"
83 Cortlandt St., New York City

Telephone 4087 Cortlandt

**Predsednikovo pismo
senatorju Stone.**

V sledečem prinašamo prevod
pisma predsednika Wilsona, ki ga
je poslal dne 24. t. m. senatorju
Stone, ki je tudi predsednik se-
natnega odbora za zunanje zade-
ve. Pismo je zelo zanimivo in do-
bro označuje stališče predsednika
Wilsona, ki je imel doslej še ved-
no srečo, da je odvrnil vojno od
Združenih držav, dasi je bila že
večkrat prav na pragu. Tudi je
značilno za sedanje razmere v
ameriškem kongresu, ki je hotel
proti predsednikovi volji skleniti
resolucijo in svarilo ameriškim drž-
avljanom, naj ne potujejo na ob-
oroženih parnikih, ki jih namer-
avajo začeti Nemci in Avstriji
potapljati po prvem marecu t. l.,
dasi je to proti vsem pravilom
mednarodnega prava. Pismo se
glasi:

BELA HIŠA,
Washington, 24. febr., 1916.

Dragi senator: — Toplo se vam
zahvaljujem za Vaše prijazno in
odkrito današnje pismo in čutim,
da vam moram ravnotako odkri-
to odgovoriti.

Ne motite se v mnenju, da bom
storil vse, kar je v moji moči, da
bom odvrnil vojno od Združenih
držav. Mislim, da deželo ne bo
prav nič vzmirjalo moje ravnan-
je v tem oziru. Skoz mnogo skr-
bipolnih mesecev sem zasledoval
ta cilj, in sicer med težavami, ki
so bile mnogo številnejše, kakor
se dozdevale na videz, in sem
doslej uspel. Ne dvomim, da bom
tudi v bodoče uspeval. Namera, o
kateri so se izrazile centralne ev-
ropejske države, da jo bodo izva-
jale v bodoče z ozirom na bojeva-
nje s podmorskimi čolni, zadeva
v tem trenutku navidez na nepre-
magljive ovire, toda njena vsebina
je očitno tako nevdružna z
zagotovili, ki sta jih dali oni vele-
sili z ozirom na ravnanje s trgo-
vskimi parniki na visokih morjih,
da moram vrjeti, da bomo dobili
potrebne izjave, ki bodo osvetle-
le vso zadevo v popolnoma drugi lu-
či. Nakega vzroka nisimo imeli
dvomiti o njihovi zvestobi in mo-
žatosti z ozirom na dane obljube
v preteklosti, in jaz za svojo o-
sebo sem mnenja, da ne bomo
imeli vzroka dvomiti o tem tudi
v bodoče.

Toda v vsakem slučaju je naša
dolžnost jasna. Noben narod, no-
bena skupina narodov nima prave
izpreminjati ali ne upoštevati
vati načela, ki so jih odobrili vsi
narodi v olajšanje grozot in trp-
ljenja vojne, dočim še traja vojna.
In če bi bile po nesreči jasne
pravice ameriških državljanov
kdaj prikrajšane ali zanikane
po kakem takem dejanju, se mi
zdi, da nimamo v časti nikake iz-
jave, kaj bi morali mi sami ukre-
niti.

Kar se mene samga tiče, ne
morem privoliti v nikako prikraj-
šanje ali zanikavanje pravic ameri-
ških državljanov v nobenem o-
ziru. Ta stvar se tiče časti in sa-
mospoštovanja naroda. Mi smo za
mir in ga bomo skušali ohraniti
za vsako ceno, razven za izgubo
časti. Prepovedati svojim ljudem
posluševati se njihovih pravic iz
strahu, bi bilo res veliko ponižanje,
bi bilo res veliko ponižanje. To bi
bilo neomejeno privoljenje v krš-
itev človeških pravic vsepovod in
pri vseh narodih. To bila odpoved
našega stališča kot zagovorniki
prava in pravice, kar smo bili celo
v prvi vojni zmedli in na kar smo
bili doslej vedno ponosni. Kar je
dosegla ta vlada po dolgem trudu
med to velikansko borbo narodov
ali poskušala doseči, bi postalo
brezuspšno in nesmiselno.

Važno in potrebno je premisliti,
da bi pustili odprta vrata za še
nadaljne popustitve, če bi v tem
slučaju dovolili kakšne izpremembe
ter odstopili od načel. Če bi spre-
jeli enkrat kako kršitev pravice,
bi nadaljna ponižanja prav goto-
vo sledila in mednarodno pravo bi
se polagoma zrušilo pod našimi
rokami točka za točko. Ravno to,
za kar se bojujemo sedaj, je ona
stvar, ki je napravila Ameriko
neodvisen narod. Ne more se udi-
ti, ne da bi priznala svojo nez-
možnost kot narod ter v resnici
predala svoje neodvisno stališče
med svetovnimi narodi.

To govorim, dragi senator, zelo
svetočano in brez naglice in z jasno
zavestjo visokih odgovornosti mo-
jega urada, tudi kot Vaš odkrit
in vdan prijatelj. Če bi nanesel
nesrečen slučaj, da se ne bi skla-
dali, se bomo ločili kot prijatelji.
Toda, kjer so vprašanja trenutna,
kakor v tem slučaju, moramo,
ravno zato, ker smo prijatelji, iz-
raziti svoje mnenje odkrito in
brez zadržka. — Vaš vdani,
Woodrow Wilson.

Gosp. William J. Stone,
Senat Združenih držav.

Germaniziranje Jeruza- lema.

Teško si je predstavljati večjo
ironijo usode, kakor je dejstvo,
da je postalo večno "sveto me-
sto", ki bi moralo navidez za ved-
no ostati nekako prabežališče du-
ha, vojno oprališče, kjer priprav-
ljajo in zbirajo material za člo-
veške klavnice. V današnjem
germaniziranem Jeruzalemu se
pripravljajo nemški general Goltz-
paša na skorajšnji pohod proti
Angležem v Egiptu in pri Suezu.

Zdaj je privzela glavna jeruza-
lemska ulica — Davidova ulica —
od Hevronske vrte pa do temp-
lja čisto nemški značaj. Povsod
se nemška znamenja in izveski:
perilo iz Frankobroda, obutalo iz
Halla, železnica iz Vratislave, do-
mače potrebščine iz Norimberke,
povsod zaloge blaga, s katerim
Nemčija preplavlja vzhodne de-
žele.

Na arabskih bazarjih so nem-
ške stojnice. In kakor v simbol
nemškega nadgospodstva — so
tam monakovske pivnice, od ka-
terih se nahaja ena ravno naspro-
ti Jafskih vrat.

Germaniziran Jeruzalem je star
komaj osemnajst let. Ko se je
Francija dejansko odpovedala po-
kroviteljstvu nad vzhodnimi
kristjani, je prevzel pokrovitelj-
stvo nad vzhodnimi deželami
nemški cesar Viljem II. leta 1898,
in po onem času se je začel naval
Nemcev na Palestino.

"Sveto mesto" kaže v posled-
njem času prav mnogo takih pri-
zorov, ki jih imajo radi ljudje v
vzhodnih deželah. Po ulicah ko-
rakajo turški polki, nemške vo-
jaške godbe igrajo turško himno
"Hvala Bogu in dolgo življenje
sultanu Mohamedu".

V preteklih časih so se nahajali
na križiških ulic, povsod, kjer je
bilo mogoče najti kak prostorček,
domačini — mohamedanci, židje,
včasih Grki, ki so brez posebnih
priprav na pregrajenih preprogah
prodajali svoje blago in ga ponu-
jali mimoidečim. Zdaj pa so jih
utemlili nemški restavrantji, ka-
varne in hoteli, kojih gospodarji
nosijo nemška in židovska imena
in kateri so prodrli že celo v rev-
nejše dele mesta.

Vsak od teh ljudi si je izučil po
svoje svoje odjemalec: mestnemu
prebivalstvu ne ponujajo samo
evropejski pijače in posod, tem-
več tudi čisto azijske. Povsod
se sliši gramofon, ki izvaja razne
orientalske napeve in pesmi. Po-
vsod je mogoče opaziti slabi nek-
kega cesarja Viljema ali nemške-
ga generala Goltz paše, katere je
mogoče videti celo udelane v po-
sode in v druge blagovne izdelke,
ki teknujejo s tradicijskimi

Dopisi.

Telar, Pa. — Zdi se mi, da iz te
naselbine ni bilo še nobenega do-
pisa v vašem cenjenem listu. Zda-
njnje je bilo pisano v Glas Naroda,
da je v tukajšnji okolici dober
zaslužek in da primanjkuje delav-
cev. Resnica je, da je delavec
dovolj, in resnica je tudi, da se
dele ne more tako lahko dobiti,
kakor je bilo v onem oglašju ome-
njeno. Kompanija nam je zvišala
plačo za šest centov pri voziku.
Skoraj vsak dan pride kaj delav-
cev sem, pa kmalu odidejo. Jaz ne
rečem, da sem slab delavec, toda
če hočem zaslužiti tri dolarje na
dan, moram dvanajst ur garati.
Toliko v pojasnilo. — Anton Pod-
lesnikar.

Listje, Pa. — Zdaj delamo s
polno paro in vsak dan. Delo se
lahko dobi. Potemtakem so v
splošnem tukaj prav dobre raz-
mere, samo ne vem, koliko časa
bodo trajale. Kompanija nam je
zvišala pri toni za tri cente plačo.
Zdaj plača 63 centov od tone. V
splošnem je seveda zaslužek odvi-
sen od delavca in prostora. Slove-
nec sem sam tukaj, drugi so pa
Tiroleci, Poljaki in Slovaki. Po-
zdrav! — Just Sefman.

Logan, W. Va. — Zdi se mi, da
ni bilo iz našega kraja še nobe-
nega dopisa. Kraj je zelo prija-
nen. Delamo vsak dan, zaslužek
pa ni kaj prida. Slovenci ni no-
benega tukaj. Vzrok je menda ta,
ker se ne more dobiti stanovanj
in ker ni pijače. Sem ne svetujem
nikomur hoditi, ker se delo težko
dobi. Pozdrav! — Gregor Vitigoj.

Cleveland, Ohio. — Ako se spom-
injamo na pretekla leta, na svoj
rojstni kraj, že se spominimo zlat-
nih časov, ki smo jih uživali v pet-
ju. Lepe slovenske pesmi so se
razširile po svetu, kjer živi Slo-
vence. Posamezniku je peti lahko,
pevski zbor, to je pa nekaj drug-
ega; kdor je pevec, ta mi bo po-
trdil, da mora biti jeklena volja,
da pevski zbor vstraja vsaj nekaj
let. Petje ni zaspalo. Zbori so pro-
pali, pevske moči so se za kratak
čas naveličale, pa so se zopet oži-
vile. Nekaj pevcev je vstrajnih,
da obdrže veselje do petja dolgo
vrsto let, večina pa le za kratko
doba. Čas se zamudi pri pevskih
vajah, pevovodja se muči, da bi
napravil iz slabega dobrega pev-
ca, pa pevec že dobi izgovor, da
mu je nemogoče nadalje pevske
vaje obiskovati. Lahko trdim, da
je tri četrtine Slovencev v Ameri-
ki, ki so spadali k raznim pev-
skim zborom, pa imamo kljub tem
mu pevske zборе. Ako šteje zbor
dvajset članov, je to že nekaj iz-
rednega. Tako smo jadrli do se-
daj, ko smo dobivali moči iz do-
movine. Če pa mi sami ne bomo
bolj opretni, lahko pride, da slo-
venska pesem po naši krivdi za-
spi. Kar nas je priseljencev, zna-
mo ceniti slovensko pesem. Naša
dolžnost je, da ta čut ohranimo
in da tu rojenim Slovincem ve-
cipimo ljubezen do slovenske pesmi.
Priporočilo moje je: Naj bi se or-
ganizirali vsi pevski zbori in izvo-
lili naj bi vsi prvoini odbor. Ta
odbor naj bi dobival vsa pojasni-
la in priporočila, kar bi bilo do-
bro za vsa pevska in dramatična
društva. Veliko vprašan sem že
dobil glede kake igre ali pesmi,
kako bi se ustanovilo pevsko dru-
štvo ali dramatično društvo itd.
Vse to bi imel ta odbor lahko v
rokah. To bi bil dober pripomo-
ček k razvoju. Ker ni novih moči
iz stare domovine, naj bi se mi
nekoliko bolj zavzeli, ne oziraje
se na težkoče. Nekateri se izgo-
varjajo: Taka stvar je za mladi-
no! To je ravno narobe; stari pev-
ci delajo ugled pevskeemu zboru
in napravljajo lep utis na mladi-
no. Nadalje naj bi se pevski zbori
shajali, v kolikor bi razmere do-
puščale. Določilo naj bi se nasel-
bine, kjer žive Slovenci in tam

O bojih v živalstvu.

Vseuč. prof. dr. Boris Zarnik.
(Nadaljevanje.)

Verreaux zelo živo opisuje boj
perjaničarja s ščitarko. Začne se
boj s tem, da se ptica napopri
perjanica. Divje se vrže na kačo
ter jo brzo česne s svojimi krem-
plji. Včasih jo pobije na mah. Če
pa ni takoj uspel in se ščitarka
razjarjena dvigne, mora perjani-
čar zopet odskočiti, ali pa prestre-
že naval s svojimi perotmi. V pri-
pravnem trenutku se navali zopet
z novo močjo in ponavlja svoje
jurišanje tako dolgo, dokler se
kača ne zgrudi vsa izmučena. Na-
to ji zloni hrbenico ter jo po-
grabi s kljunom za tilnik. Brez
pomisleka jo začne sedaj parati
s kremplji in po nekaj minutah
jo je pokosil, izvzemaš glavo, ki
jo končno razdrobi s kljunom.
Včasih pa pohabi kačo na slični
način kakor kragulj, da se dviga
z njo v zrak ter jo izpusti na tla.

Pa tudi med sesaveci imajo kače
nekaj neizprosni sovražnikov, ki
so jim morda še opasnejši od ptic,
kajti več ali manj so za kačji o-
trov nedovzetni. Naš jež je tak
junak. Kakor se zdi neroden, je
vendar zelo spreten, če gre za to,
da ugonobijo kačo. Razni prirod-
sloveci so že preskušavali te ježeve
spodobnosti in opazovali njegove
boje s strupeno golaznjico. Če u-
gleda jež gada, tedaj takoj izpre-
meni svojo hojo. Neokretno teka-
nje zamenja s čudnim drsenjem.
Plazi se nekako po trebuhu, pa ta-
ko, da nog niti videti ni. Bodice se
mu postavijo pokoncu, posebno se
našopiri čop bodice, ki ga ima na
glavi; rilček mu zato skoro izgine
pod iglastim ščitom. Vsi mehki
deli so torej zavarovani z naper-
jenimi bodicami proti ugrizom.
Tako polagoma drsi strupenica
nasproti. Gad, ki je ježa opazil, se
vzravna, dvigne glavo in divje si-
kajejo zasleduje z mrklimi pogledi
kranje napadalec. Jež pritise
rilček k tlom, da ga popolnoma
zakrije s ščitnimi bodicami ter
popade s svojimi ostrimi zobčki
gada za rep. Ta se besno vrže na
bodečega gosta, grize in sika, pa
mu ne more do živga. Kamor se
začne, povsodi mu štrle bodice
nasproti, ostre bodice, ki mu
kmalu vzamejo vse veselje do na-
daljnih napadov. Kravče na gob-
cu jo skuša gad pobrisati, pa za-
man. Bodeči stric ga ne izpusti,
nego potegne telo golazni pod
svoj trebuh in grize po repu na-
vzgor ter ji lomi hrbenico. Gadu
ne preostane drugega, nego zopet
in zopet udrihati po napadalen,
seveda le po njegovem bodečem
kožu. Pa vedno slabši so gado-
vi naskoki. Ko je strupenica že
dovolj utrujena, plane jež v pri-
pravnem trenutku silno urno na-
njo ter jo zagradi za glavo. Stare
jo ter počne z južino, ki se jenja
navadno keje, ko je od gada osta-
le še par koščenih ostankov.

Vendar se dogodi, da ukolje
gad ježa za rilce. Pa jež se ne sme-
je mnogo za to, kvajemu malo

Preiskava.

**Bio de Janeiro, Brazilija, 25. fe-
bruarja.** — Pred kratkim se je pri-
petila na parniku "Tennyson"
Lambert in Holt parobrodne druž-
be velika eksplozija. Oblasti so u-
vedle strogo preiskavo in dognale,
da je bil neki neznanec položil na
krov bombo, ki je kmalo zatem ek-
splozirala. Eksplozija je zahtevala
tri človeške žrtve.

Japonske bojne ladje.
Tokio, Japonsko, 25. februarja.
Japonski mornariški department
naznanja, da so odplule v Indijski
ocean štiri japonske križarke. Jap-
onska vlada odločno demontira
vest, da je odplulo nekaj japonskih
bojnih ladij v Sredozemsko morje.

Slabo vreme.
Pariz, Francija, 25. februarja.
Po celi Franciji je začelo snežiti.
V Parizu je kakih pet paleov snega,
ki zelo ovira promet. Največ
morajo seveda prestati vojniki na
fronti. V južni Franciji so neka-
tere reke zelo narasle in preplavi-
le okolice.

Vražje gosli ali strah tigrov.
Avstrijskemu vojaku nikoli ne
zmanjka humorja. Tudi na itali-
janski fronti ga ne mine veselje do
burk in zabave. To dokazuje iz-
najdba saperski ga narednika O.
Muelerja, ki imenito krajša čas
vojakom v strelskem jarku. Gre
se za posebne vrste gosli, ki jih
nekdo takole opisuje:

Na približno dva metra dolgem
lesenen drogu je v višini kolena
pritrjena stara konzervna skatla
s pokrovom, ki služi kot činelca;
krog nje vise na lesenem stoluju
različno ubrani majhni zvončki.
Od konzervne skatle do vrha se
s pomočjo priprostežga loka izva-
lja glas malega bobna. Z ritmičnim
udarjanjem z drogom, ki je spodaj
podblazinjen, se proizvaja zvok
velikega bobna in zvenk činel in
zvončkov. Iznajditelj igra k temu
še na orglice, ki ima privezane na
usta in — originalna godba je go-
tova. Vojaki se ob njej izvrstno
zabavajo.

**Potovanje hrvatskih gostilničarjev
v Belgrad.**
Iz Zagreba je odpotovalo v Bel-
grad 30 gospodov in dam, ki so se
oglasili pri hrvatski gostilničarski
zadruzi, da prevzamejo gostilne
in kavarne okupiranih krajev. —
Vseh oglasencev je bilo 182, vpo-
štev so pa prišli samo oni, ki so
strokovnjaki, in imajo dovolj ka-
pitala.

Čevlje brez usnja.
izdelujejo v nemških delavnicah
v Hellaeru, kjer sodelujejo naj-
boljši nemški umetniki. Čevlje so
več mesecev preizkušali ter pri-
dejo v kratkem na trg. Zgornji
del je iz sive ali črne nepremoč-
ljive jadrnine, kakor je predpi-
sana za vojaške nahrbtnike; no-
tranji in zunanji podplati in pete
so lesene, in sicer so tanke lesene
plast navskriž položene in zlep-
ljene, tako da so podplati nepre-
močljivi in trdni. Čevlji segajo
čez členke ter se morejo nositi
pravtako kakor trdni usnjeni čevlji.
Ko se podplati obhodijo, po-
neha tudi ropot pri hoji. Ti čevlji
so toplejši nego usnjeni. Stali bo-
do toliko, kakor stane sedaj par
usnjenih podplatov. Podplate in
pete more brez težave vsak sam
izmeniti.

**Rad bi izvedel za svoja dva so-
rodnika VALENTINA GRAD in
FRANKA BRICELJ.** Dama
sta iz Dobrujne pri Ljubljani.
Poročati njima imam nekaj po-
sebno važnega. Prosim ju, da
se mi javita. — John Grad, 510
N. Water St., Sheboygan, Wis.
(26-29-2)

ZENITNA PONUDBA.
Želim se oženiti s pošteno in
skrbno Slovenko, ki naj bi bila
stara 25 do 33 let. Jaz sem samec
in imam stalno delo ter skupnega
imetja do \$1500. Predvsem želim
zvesto ženo in dobro gospodinjico.
Pišite na:
Frank Cvetko,
(26-23-2) Washoe, Mont.

Rad bi izvedel za svojega strica.

Šlišan sem, da biva v Rockdale,
Joliet, Ill. Prosim ga, da se mi
javi, ker poročati mu imam ne-
kaj važnega iz starega kraja. —
John Ladiha, 991 E. 63. St.,
Cleveland, O. (26-29-2)

Iščem svojega svaka JOSIPA
SVETIČ. Pred enim letom je
bival v Biwabik, Minn., in od-
tam je šel na Ely, Minn., kjer
je imel pošto box 165. Sedaj
ne vem, kje se nahaja. Prosim
cenejne rojake, če kdo ve, kje
se nahaja, da mi naznani nje-
gov naslov, ali naj se pa sam
oglasi svojemu svaku: John
Henigman, Box F, Middle
Branch, Ohio. (26-29-2)

Rad bi izvedel za naslov svojega
brata JANEZA MADONA iz
vasi Potlaka, okraj Kanal na
Primorskem. Pred dvema leto-
ma sva bila skupaj na Jenkins,
Ky., in od tam je ne vem kam
odpotoval. Prosim, če kdo ve,
da mi naznani, ali naj se pa sam
oglasi. — Andrew Madona, Box
76, Dunham, Ky. (26-29-2)

Kje je KAROL MODIČ? Pri nas
ima dva pisma od svoje žene iz
starega kraja. Pisma sta bila
naslovljena na Box 53, Bakers-
ville, Pa. Ker ga pa tam nobe-
den ne pozna, je nam rojak To-
ny Nele poslal oba pisma in pro-
si, da iznajdemo za njegov na-
slov. Če kdo ve, naj ga nam
naznani, ali naj se sam javi. —
Upravništvo "Glas Naroda",
82 Cortlandt St., New York.
(26-29-2)

Kje je moj brat JOSIP VIČIČ?
Doma je iz Brezja pri Kirčnici.
V mesecu oktobru je bil tu v
Clevelandu in kje se sedaj na-
haja, mi ni znano. Zatorej pro-
sim cenjene rojake, ako je ka-
teremu znan njegov naslov, da
ga mi naznani, ali pa naj se
sam zglesi. — Anton Vičič, 438
E. 157. St., Cleveland, Ohio.
(26-29-2)

ZAKAJ JE PRINC ALBERT PRILJUBLJEN.

Patentiran proces izdelovanja po-
vzroca, da je znan in priljubljen
po celem svetu.

Kadileci tako hvalijo vonj in
hladilen okus tobaka "Prine Al-
bert", da je pripraven za pipo in
za cigarete, da se čudijo pogosto-
krat, kako je mogoče, da se ta to-
bak tako razlikuje od drugih to-
bakov.

Odgovor na to vprašanje pa do-
bite na zadnji strani vsakega za-
vitka tobaka "Prine Albert",
kjer morete čitati: "Process Pa-
tented July 30th, 1907." To pove
celo zgodbo. "Prine Albert" je
napravljen po posebnem patentir-
anem procesu, ki odstrani grize-
nje v jezik in ščegetanje po grlu,
vseled česar ugaja ta tobak s svo-
jim izvrstnim okusom vsakega ka-
dileca kateregakoli naroda na
svetu.

Kadileci morajo pomniti, da je
stal patentiran proces tri leta
stalnega dela in truda, poleg tega
pa celo premoženje denarja. U-
speh pa je pokazal, da je bil vred-
en vsega truda in vseh stroškov,
ker je dal kadilec, ki si žele do-
bregera tobaka v pipi ali za ciga-
rete, kar so potrebovali.

"Prine Albert" omogoča vsa-
komur, da z užitkom kadi pipo
tobaka ali pa iz tobaka zvito ci-
gareto. In, neglede, kako nežen je
jezik, tobak "Prine Albert" nik-
dar ne grize. Patentirani proces
izdelovanja tega tobaka namreč
odstrani vse neostatke ter pu-
sti za kadileca samo prijeten vonj
in užitek.

Dejstvo je, da odkar se je pred
šestimi leti prvič pojavil tobak
"Prine Albert", kade trije mošje
pipo, kjer je prej kadil samo
eden! — Adv.

SANATOGEN DOBROTNIK CLOVEŠTVA

KRI! Dosežejo oni, ki se zdravijo
Moč! z evropskimi zdravili, ker so
Zdravje! najboljša. Posebno Sa-
natogen je pravi čudež za vse bolehn-
e, slabotne in slabo krvne. 21,000 zdrav-
nikov ga priporočajo po celem svetu.
Dobiva se pri nas, (Dom. Lekarna),
kakor tudi druga garantirana zdravila
za: Zeloščne bolezni, ner-
voznost, revmatizem,
prehlajenje, spolne bo-
lezni, zdravila za pridob-
itev moške moči in za
vse druge bolezni.

S temi zdravili smo pomagali veli-
ko rojakom, tako lahko tudi vam, ako
se obrnete na nas. Na vsa vprašanja
damo mi točna pojasnila o boleznih
in zdravilih zastoj!

S tem si prihranite denar
in pridobite si ZDRAVJE.

Priznalna pisma pričajo o
tem jasno. Naročila se izvr-
šujejo strogo zaupno. Pisma
naslovite tako:

J. F. Dolenc,
Box 819 Milwaukee, Wis.

Frank Cvetko,
(26-23-2) Washoe, Mont.

Slovensko katoliško

podp. društvo **svete Barbare**

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUGHAR, Box 535, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEČ, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAČ PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAČ, 7118 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POBORNİ ODBOR:

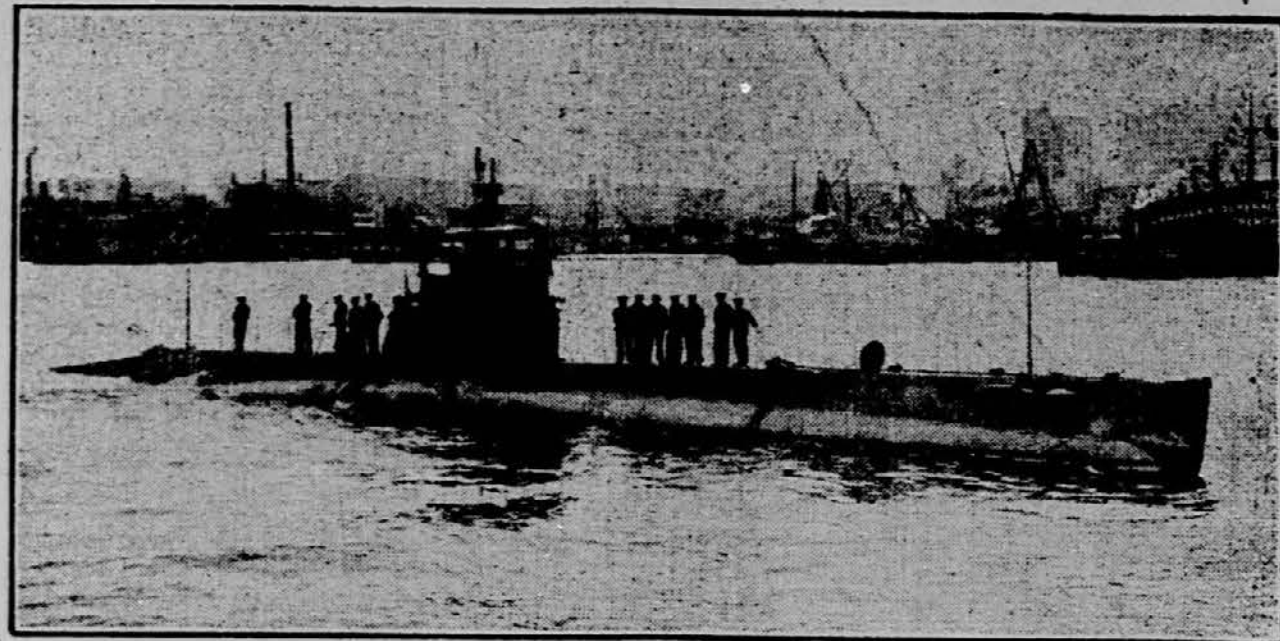
Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 628 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11 1/2, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisni naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Ameriški podmorski čoln K-5.

di pri nas. Ko smo dospeli iz Srbije, smo potovali nekoliko dni po Slavoniji, dokler nismo dospeli za več časa na določeno mesto. — Tam so postali za nas beli dnevi. Ker smo bili polni našega najstrašnejšega sovražnika, uši, je bilo naše prvo delo, da se otresemo tega zločestega sovraga. In res smo ga zmagali in dodobra potolkli. Kako smo bili zadovoljni, ko smo imeli zopet mir pred njim!

Ostali smo v Slavoniji, dokler ni dospelo povelje, da se odpelje proti našemu nezvestemu in v celolnemu zavezniku Italijanu. Sedaj se pa mi z njim norčujemo, ker ne sme priti in tudi ne bo prišel v neodrešeno deželo, dokler teče bistra Soča, dokler živi duh Gregorčiča nad njo in dokler stoji slovenska straža ob njej. Izdajalski Italijan ne bo polente kupal in ne kostonjev pekel na slovenski zemlji, dokler bide le eno slovensko srce in dokler teče zadnja kaplja krvi po slovenskih žilah!

Ob Dnjestru.

Tiha, avgustova noč. — Globoko pod nami sepeče Dnjestr in se izgublja lik širok, srebrn pas v daljini. Bukov gozd na levi spi tiho spanje in le semtertja se zgane listje in zašumi kot v težkem snu. Na desni se pa razprostira širša ravan, ki je pač ne preseže človekovo ko.

Sto zvezdic je nasejal Vsemogočni nočoj na sinje nebo, med katerimi plava mogočno svojo pot blede luna. Vse je mirno, niti najmanjšega šuma ni čuti nikjer, le zdaj pa zdaj se oglasi iz vasi onstran srebrnočiste reke neprijetni pasji glas.

O kako je lepa ukrajinska noč! Kakor da je vtaknil Mart v nožnice svoj krvavi meč, tako mirno so nam potekali zadnji dnevi. Rusi so se bili zakopali onostran, a mi tostran Dnjestra in skoro cel dan ni bilo čuti strela.

In res je moštvo počivalo in spalo ter snažilo svoje obleke. Družje je bilo seveda zvečer. Noč ima svojo moč, in kdo bi ji zaupal. — Preskrbeli smo se s strelivom in se spazili prav nad tih Dnjestr ter postavili poljske straže.

Nočoj sem imel tri može; malo sicer, a bili so kranjski fantje, ki se smujejo in šahjo v najhujšem bojnem metehu.

Deset korakov pred nami je stal Vincenc z nasajenim bajonetom pri košatem grmu in zrl kot sokol čez reko.

Od zahoda je vel topel vetrič in meni so uhajale misli na dom.

O kako lepa in bolesta polna je misel na kočjo v poljani!

V gozdu na levi zašumi listje. "Stoj!" se oglasi straža.

Mir. — "Kdo je tu", ponovi Vincenc in pripravi puško za strel. "Jaz!" se odzove neznanec slovenski.

"Kdo 'jaz'? Ponoči je vsak 'jaz', hudič neumni! Kdo si?"

"Ordonanc".

"Pet korakov naprej na rob gozda!" velevala strogo moj Vincenc.

Postava v gozdu stopi naprej. "Stoj!"

Neznavec obstoji.

"Vojni klič?" vpraša Vincenc bolj tiho.

"Puška", odgovori vojak in vpraša zame.

"Tu sem", se oglašim in stopim predenj. "Kakšne novice?"

"Gospod kopro, pokorno javljam, gospod stotnik naroča najstrožjo pozornost, ker delajo Rusi levo od nas splave kot mi je naznanjeno telefonično. Vsak sumljiv pojav naznanite takoj stotniku!"

Pozdravil je in odšel.

"Ste slišali?" sem vprašal svojevredno lepi dnevi, tako je bilo tu-

"Smo".

Drugega jim nisem naročal, saj so pač vedno poznali oni mene in jaz nje.

Vincenc je stal kot izklesan iz zrl nepremično čez reko, a meni je ušla misel na mater. O kako težko je pretrgati spone dolžnosti in mi sliti na mater tam daleč, daleč v kočjo na poljani.

S težavo sem se otrešal misli na dom in napravil nekaj korakov ter postavil drugega moža za stražo.

"Lahko ležeš, Vincenc", sem dejal. —

"Nisem prav nič zaspan, kopro! In nevarno je!"

"Le leži, le! Saj moram poleg straže čuti itak jaz celo noč."

Pa ni legel. Stal je vedno poleg mene in se ozrl zdajpazdaj čez tiho reko.

Noč je potekala mirno. Tu in tam je svignila proti nebu svetilna raketa in razsvetlila za nekaj hipov okolico. Vse mirno, niti ena postava se ne zgame v mesečini, le strelji so začeli padati polagoma z one strani reke. Visoko so žvižgale krogle nad nami in letele Bog ve kam nazaj. Rusi so streljali takrat zlasti ponoči skoro izključno z dum-dum patroni, ki se prav lahko spoznajo po dvakratni eksploziji. "Plink-plink, plink-plink" je udarjalo ob bukovo vejevje ali listje. —

Levo od nas so otvorili naenkrat peklenški ogenj. "Ta-ta-ta-ta-tata" se je oglašala naša strojnica in ruska ji je odgovarjala v malo višjem tonu: "Tr-tr-tr-tr-tr". Vmes so pa regljale puške in salve: Drrr, drrr-drrrr. — Vincenc je napel ušesa, iztegnil vrat in nepremično zrl v noč, njegove desnice se je pa oklenila puške.

"Rusi napadajo, kopro!"

"Mogoče; ali pa streljajo tja v en dan, kar se zgodi ponoči sto in stokrat." In res je ponehalo peklenško streljanje v dobrih desetih minutah in potem je zavladal spet mir, le rakete so razsvetljevale in motile pogostejše nočno tmino.

Straža je stala kot izklesana na svojem mestu in zrla čez reko. Mišlil sem izmed sto stvari na svojem Vincenca, ki sem ga imel izmed vseh fantov naraje. Bil je to mlad lečko, doma tam nekje z moravskih hribov, pravcati Gorjanec, ki je govoril tudi v neposredni bližini sovražnika tako glasno, da mi je že marsikateri podčastnik prikopal zašunice za to. A jaz sem ga imel grozno rad, ker je bil zvest v službi do smrti, v boju srčen nad vse in sploh za vsako rabo. Jesti je moral imeti pač malo več kot drugi, kar sem mu pa tudi izlaska preskrbel. Če sem šel jaz na patroljo, je bil Vincenc pri meni vedno, kakor tudi na poljski straži. Ni čudo, da sva se imela rada kot brata.

Stražnik pred nama se je zganil.

"Kaj je?"

"Ali slišite, kopro?"

Poslušnil sem in zadržal za hip sapo, a pri najboljši volji nisem mogel slišati ničesar.

"Plusk, plusk, plusk! se sliši iz Dnjestra kot udarci veselji", odgovori straža.

In res je bilo slišati vedno pogostejše: "Plusk, plusk, plusk, plusk."

"Jaz stopim k vodi, kopro, pa bom videl, kaj je", se oglašil Vincenc in že se je plazil s puško v roki po bregu navzdol in se vrnil v dobrih desetih minutah.

"Kaj si videl?"

"Nič ni, kopro! Le ribe se premetavajo; od tod pljuskanje."

Mesec se je prevozil že veliko pot po bliščetem ozorju in šlo je že na polnoč. Naenkrat se oglašil iz vasi neznanec svinjsko evljenje: Rusi so klali prašiča.

"Dobra misel jim je padla v glavo", se oglašil Vincenc.

"Ni napačna svinjska pečenka v fronti, ne!"

"Le počakajte, da pride prilika! pravim Vincencu.

in tudi mi se bomo gostili z mastinom!"

In res nam je privlekel čez nekaj dni z nekim Hrvatom Nikolo rejeno ščene, ki je teknilo vsem izvrstno.

Cvilenje je ponehalo in noč nam je ponehala hitro dalje.

Spet je prišel na vrsto Vincenc za stražo.

"Pa pazi, Vincenc, jutranje ure so nevarnejše."

"Ne bojte se kopro! In njegove oči so se zapile v noč. Ni stal pet minut in že me pokliče s pritaženim glasom:

"Kopro!"

"Kaj je?"

"Ali vidite?" me vpraša in pokaze s prstom na reko.

Vprem oči in gledam. "Ničesar ne vidim."

"Tisto-le črno na vodi?"

"Kje?"

"Poglejte naravnost čez moj prst!"

In res zapazim nekako sredi reke črn predmet. "To bo bruno", pravim.

"Ne vem, kopro! Bruno bi plaval naravnost naprej, a to gre proti našemu bregu."

"Torej je Rus?"

"Najbrže, a razloži se še ne."

"Če je Rus, poslušaj! Če ima puško, streljaj, če ne, ga ujame mo."

"Dobro!"

Oba sva zrla v polmesečno noč kajti nad reko se je začela dvigati polagoma megla.

Postava plava bližje in bližje in že razločiva rusko čepico in posamezne sunke z rokami v vodo.

"Puško ima na hrbtu!" vzklikne Vincenc in se pripravi za strel. In res razločim v mesečini tist značilni ruski bajonet, ki je segal Rusu čez glavo.

"Pomeri in streljaj!"

Vincenc nasloni puško k liču pomeri, napne — pok!

"Ma-a-a-tka!" zakliče Rus, iz gine pod vodo, se še parkrat sun koma počene na površje in —: Po tem pa vse tiho je bilo. —

"Ta ne bo plaval več", pripomni Vincenc in se pripravi za strel kot da se ni pripetilo prav nič.

Meni pa šumi še danes po ušesih tisti žalostni, bolesten Rusov vzklik: "Ma-a-a-tka!" Srce se mi stisne bolesto ob misli nanj. Mora je biti še mlad in ko ga je zadel krogla je vzkliknil tako bolestno polno: "Ma-a-a-tka!" Človek je kot mi, zato se mi smili še zdaj kot v onem trenutku, ko ga je zagrnilo valovje srebrega Dnjestra. Pravijo, da človeku v boju srce okameni, pa ni res, le otrpne mu spričo toliko mrtvih in težko ranjenih, a po boju se joka za padlimi tovariši kot tudi sovražniki ki so ljudje kot mi in ki vrše voljo in povelje svojih višjih kot mi. Če bi se človek ravnal po svojem srcu, bi si v boju podal s sovražnikom roko in ga v pomilovanju poljubil na izmučeno lice. A poleg srca ima človek tudi pamet, ki mu je vsikdar najboljša voditeljica, zato se bide večkrat kot zver in pozabi trenutno na vse, vse, in ne ve, da ima mehko srce v prsih. A po boju se mu oglašil srce in človek bi jokal, jokal — — —

Kakor tanečica je ovila megla šepetajočo reko in zvezde so začele ugaševati. Tudi luna se je bližala zatonu. Vincenc je stal in pazil. Levo od nas je počila večasi mina ali pa je bilo čuti eksploziranje ročnih granat. Tudi streljanje se je pogostilo, čemur pa ni bilo pripisovati nobene važnosti. V meglenih urah je bilo pač vedno tako. Mi smo se bali nenadnega napada od ruske, a sovražnik od naše strani, zato so poljske straže streljale v takih slučajih vedno živahnije — tja v en dan seveda.

Megla se je začela dvigati, bližal se je dan.

"Še pol ure, pa gremo s straže",

Razpoloženje v Italiji.

Iz Italije je došel neki nevtralec, ki je zadnje leto prebil v Italiji, odkoder ravno prihaja. O razpoloženju v Italiji pripoveduje tole:

Danes si je že cela Italija na čistem, kako težkih žrtev jo stane vojska. To je zato važno, ker se je javno mnenje v Italiji pred vojno udajalo zmoti, da bo Italija v najkrajšem času, takorekoč v diru opravila v Avstrijo. Senator Mazza je še kratko pred vojno v javni senatovi seji naglašal, kako "ugodna prilika" je sedaj, da se brez žrtev uresniči narodne aspiracije; čim vladar se še sredi meseca maja z apodiktivno gotovostjo trdili, da bo vojna najdlje v petih mesecih končana. Sedaj pa teže že devet mesece in Italija še nima drugega pokazati nego poraze, na katerih podrobnosti se sicer vedno zopet izgovarjajo, katerih splošno dejanstvenosti se pa sedaj italijansko ljudstvo kljub besedičenju časopisja polagoma zaveda. Vsa mesta so napolnjena z ranjenci in organizacija za njih nego ni po vsod najboljša. Pa tudi drugače se čuti vojna. Rim je zvečer temen in tudi v Vatikanu morajo ugasniti vse luči ali pa okna tako zadelati, da ne prodira noben žar rek svetlobe.

Avstrijski letalski obisk v Genovi je povzročil veliko paniko. Dejansko so bile poškodbe vsled ognja in eksplozije zelo velike. Da bi se panika ne zanesla v druga mesta, je posegla italijanska vlada po jako drastičnem sredstvu. Ustavila je enostaven promet v Genovo ter ga otvorila zopet šele tedaj, ko so bile največje poškodbe že popravljene.

Proti navijanju cen je skušala italijanska vlada pomagati na ta način, da je odredila, da se imajo za moko, kruh, jaja, testenine in meso obdržati iste cene kakor so bile pred vojno. Kdor zahteva višjo ceno, se kaznuje. Na ta način so živila še precej poceni, a naredba ima seveda to senčno stran, da se ljudstvo ne vzgaja k potrebni varnosti ter se niti ne zaveda, da ima sedaj svojo porabo drugače urediti nego pred vojno. Cene za premog in les, za katera naredba ničesar ne določa, silovito rastejo.

Od duhovnikov so oproščeni vojaške službe samo župniki in škofje, vsi drugi za vojaško službo sposobni morajo služiti pri saniteti, ako so se že v miru javili za to, drugače pa z orožjem.

Cisto izreden je bil vtis, ki ga je v Italiji povzročila črnogorska kapitulacija; učinkovala je kakor udarec s kolom.

Z divizijsko pekarno na bojišču.

Naše zbirališče je bilo v .... kamor smo dospeli takoj po napovedi vojne Srbiji. Priprave niso trajale dolgo. Takoj so nas zbrali, nam dali vse potrebno ter nas poslali k divizijski pekarni št. .... Ostali smo tam nekoliko dni ter pekli za tam se nahajajoče čete. Dne 11. avgusta 1914 smo odpotovali v .... v Bosni, kjer smo ostali le par dni, potem pa naprej. Dospeli smo v .... prijazno vas na črnogorski meji; večinoma stanujejo v njej mohamedanci. Bilo je krasno poletno jutro. Solnce je ravna izšlo, ko smo začeli prve topovske strele. Radoveden je bil marsikdo. Premišljevali pa ni bilo časa, ker naša naloga je bila ta, da postavijo šotore in peči. Dela smo imeli dovolj, pa ni trajalo dolgo. Nekega dne je dospelo povelje, da imamo takoj odrinuti. In ta dan je bil prvi izmed onih, katerih smo pozneje mnogo enakih doživeli pod milim nebom. Krasnih, z zvezdami razsvetljenih, ali pa temnooblačnih ter deževnih in snežnih noči. Potovali smo peš. — Dospeli smo na .... v Bosni, kjer so se zbirale čete za Srbijo.

Takoj smo postavili šotore in imeli nalogo takoj peči. Imeli smo pa smolo, ker nismo imeli dovolj vode v bližini. Vozili smo jo dve uri daleč, in ker nismo imeli sodov za to, smo imeli veliko težav. Pa vztrajnost in potrpežljivost premagata vse težkote. Tako smo za dovoljivo oskrbljeni čete za več dni ko so odšle na srbsko mejo. Razpoloženje je bilo pri nas izvrstno nekoliko od radovednosti, nekoli kot pod vtiskom maščevanja nad razbojniških sovražnikom, tako da smo cele dneve in noči prepevali patriotske pesmi.

Postajali smo na več mestih po osem do petnajst dni, in to vse bliže, dokler nismo dospeli mesec septembra na .... na srbski meji. Naše čete so bile že davno v Srbiji ker pa ni bilo ugodnih potov, smo mi ostali še vedno na ....; pošli jali pa smo kruh na fronto s to vorno živino. Pekli smo dan in noč neprestano, brez odmora, tako da so bile čete preskrbljene s kruhom na obilo. Res smo imeli dovolj in večkrat celo preveč dela. Kljub temu smo pa bili vedno zadovoljni in veseli.

Nastopili so pa slabejši dnevi. Ko smo korakali v Srbijo, smo mnogo prestali. Ceste, po katerih smo hodili, niso bile podobne cestam, marveč hribovskim potom po katerih je mogoče le v mirnih časih, in to s praznimi vozovi, ne pa s težko obloženimi, kakor se bili naši. Koliko gorja smo prestali, se ne da popisati in si tudi drugi ne morejo predstavljati, razer tistih, kateri so bili zraven. Kaj pa konji? Težko je človeku, ki s zama sam pomagati, konj si pa ne more; strašno so trpeli čez vode in čez hribe in po silnem blatu. A vse so potrpežljivo prenašali. Res se živali so obdovanja vredne.

Po toči in viharju pa pridejo navadno lepi dnevi, tako je bilo tu-

Težave za denar

so povsed velike, a najbolj jih občutijo v Siriji. Ondotno prebivalstvo namreč ne vzame papirnatega denarja, ampak je navajeno na avstrijske Marije Terezije tolarje in zlato. Kakor poročajo švicarski listi, je vsled vojne denar popolnoma izgubil in vladajo zdaj v Siriji najslabše razmere, ki jih postruje še znatno pomanjkanje živil.

zvrne ter vije na vse pomaganje in svete. Vidno jo je zadel Vincenc v nogo. Hitro pobere perilo in se vleče med groznim vpitjem med vrtove po vseh štirih.

"Ej, zlodej te vzemi, kako ti pa priose in kriči!", pravi Vincenc. — "Saj jo mora slišati cela galiska fronta! Tri babe med naš polk, pa nam pokvarijo ves okus in pogum pred bajonetnim napadom."

Sli smo in še daleč za sabo smo slišali njeno vpitje.

Naznanil sem dogodek poveljniku stotniku, ki se je prav iz srca smejal in dejal: "Ja, Janez je Janez in ostane vedno Janez."

Krog devetih je dobil gospod stotnik telefonično naznanilo, da je prinesel Dnjester k mostu mrtevga Rusa. Skoro gotovo je bil to tisti, ki ga je ustrelil moj Vincenc in ki je tako bolesto zajčal "Ma-a-a-tka", izgubil pod vodo, se še parkrat sunkoma pogol na površje, potem pa utihnil in valovje ga je neslo proti jugu.

Požar.

V angleškem pristanišču je izbruhnil požar, ki je poškodoval tri ladje. Škode je več tisoč funtov.

CENIK KNJIG

katero ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:	Nedolžnost preganjana in poveljčana	—20
Skrbi za dušo, v platno vez.	O jetiki	—15
Marija Varhinja, v platno vezano	Odvetniška tarifa	—30
Marija Varhinja, v usnje vez. \$1.20	Pavliha	—25
Šveta Ura, v usnje vezano \$1.20	Pod Turškim Jarmom	—25
Rajski Glasovi, v platno vez. —45	Pregovori, prilike, raki	—25
POUČNE KNJIGE:	Revolucija na Portugalskem	—20
Abecednik slovenski	Rinaldo Rinaldini	—35
Abecednik nemški	Roparsko življenje	—20
Ahnov nemško-angleški tolmáč, vezan	Srečolovec	—20
Angleščina brez učitelja	Strelec	—20
Berilo prvo, vezano	Sv. Genovefa	—25
Berilo drugo, vezano	Sv. Notburga	—25
Cerkvena zgodovina	Titanik	—30
Domski zdravnik	Trojak, povest	—50
Hitri računar	Turki pred Dunajem	—85
Katekizem vez. mali	Vojna na Balkanu, 13. sv. \$1.95	
Obna zgodovina	Zgodovina e. in k. pešpolka št. 17 s slikami	—50
Psmarica, nagrobnice	Zgodba o povišanju	—30
Poljedelarstvo	Zgodovina slov. naroda 5. zvezek	—40
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	Zlate jagode, ves.	—30
Postrežba bolnikom	Življenja trnjeva pot	—50
Šadjevja v pogovorih	Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—75
Šchimpffov nemško-slovenski slovar	SPILMANOVE POVESTI:	
Slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar	1. sv. Ljubitve svoje sovražnike	—30
Slov. angl. in angl. slov. slovar	2. sv. Maron, krčasnaki deček	—30
Slovenska Slovnica, vez.	4. sv. Praški judek	—30
Trina in trtoraja	6. sv. Arumugan, sin indijskega kneza	—25
Umnja živinoreja	9. sv. Kraljičin nečak	—30
Umnj kmetovalca	11. sv. Rdeča in bela vrt-nica	—30
Veliki slovensko-angleški tolmáč	12. sv. Korejska brata	—30
Voščilni listi	14. sv. Prisega huronskega glavarja	—30
Veliki vsevež	15. sv. Angelj sužnjev	—30
Godba vs. pisma		
Žirovnik, narodne pesmi, 2. in 3. zvezek, ves., po		
ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:	TALIJA	
Bitka pri Visu	Zbirka gledaliških iger	
Božični darovi	Pri puščavniku	—30
Jiganova osveta	Idealna Tašča	—30
Črni bratje	RAZGLEDNICE:	
Don Kičot	Newyorške s eveticami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po ducat po	—30
Oma in na Ptujem	Z slikami mesta New Yorka po	—20
Erazem Predjamski	Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	—30
Fabiola	ZEMLJEVIDI:	
George Stephenson, oče železnice	Združenih držav, mali	—10
Gočevski katekizem	veliki	—25
Hedvika	Balkanskih držav	—15
Hildegarda	Evrope, vezan	—50
Hirlanda	Vojna stenska mapa	\$1.50
Hužad, pripovedke, 1. in 2. zvezek	Zemljevid: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—30
Ilustrovani vodnik po Goronjemem	Avstro-Ogrske mali	—10
Iranami, mala Japonka	veliki vezan	—50
Izdajalec domovine	Celi svet	—85
Jeromil	Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet	\$1.00
Jerusalemaki romag		
Knez črni Jurij		
Krvna osveta		
Leban, 100 beril		
Malomestne traditije		
Mesija, 1. in 2. zvezek		
Miklova Zala		
Mlinarjev Janes		
Mrtvi gostje		
Muzolino, ropar Kalabrije		
Na jutroven		
Na različnih potih		

OPOMBA: Narodilom je prik. žiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, pošilni nakasnici, ali pošilnih znamkah. Poština je pri vsaki strani za znakom.

Muhoborci.

Spisal Fran Milčinski.

(Nadaljevanje.)

Osmo poglavje.

UBEGLA RJAVKA.

Blizal se je dan, da Janko odpotuje na Dunaj.

Po večerji, ki je bila bolj tiha, je mamica s svojim drobnim glasom zapela: "Bratec veselji vsi, tralala, tralala..."

Salamuca, Janko, korajža velja! Ata, daj, daj fantu kaj drobiža, naj gre malo vmed ljudi, da se razvedri. Saj je res, kaj bi se vedno doma kisal!

Rad sem doma, — je z ljubeznjivim pogledom odgovoril Janko.

Idi, le idi, — se je oglašil oče Podržaj in jemal denar iz vezenege mošnjčka, — in adijo reči družbi — ko že pojutrišnjem odpotuješ. Saj te imajo radi.

Se ti pojdi, ata, — ga je vzpodbujala žena.

Ata bo šel v zaspantjo, — je odgovoril ata in je resnost tega svojega naklepa podkrepil z odkritim, melodično zaokroženim zdelom.

Janko je šel torej sam k "Pikapolonici".

Sprejel ga je glasen krik in smeh. Družba, ki je bila necej nekaj številnejša nego običajno, je sedela in stala okoli gosposke mize v kotu in vsa pozornost se ji je očito obračala v gospoda Krunoslava Batiča s cvetko v gumbici, — komaj da so utegnili odzdraviti Janko in se mu umekniti, da je pristaval stol. In ko se je hotel usedi, so se kar trije hkratu zadržali vanj:

— Kaj pa, ali ne boš čestital? Torej čestitaj no! Čestitaj srečnemu ženinu!

— Kaj se je pa zgodilo? — je začuden vprašal Janko.

S krohoto se mu je razodela velika novica:

"Krunoslav se je zaročil s Slavico!"

Janku je čestital braven. Burkasti smeh družbe mu ni bil pogodu; videl je, da boli brava in da ga draži.

Povzel je besedo dcaar:

— Tako je pač: Tisti, ki so v kurniku, tišče vnu, oui, ki so zunaj, pa v kurnik.

Postrar si je iztrkal pipo na tla na novo si jo je nabasal, pogledal v Krunoslava, zažgal si je pipo in potem mu prikimal. To je pomenilo:

— Nič se ne boj, bo že šlo! Če ne dobro, pa slabo!

Kregar je trčil ob brivčev vrček:

— Bog te živi, Kruno, pa gleda da svet ne izumre!

Spošen krohota, trkanje. Janko je sedel brez pijače.

Rode je z nožem bil po časi.

— Postrezba na dan, kje si?

Iz kuhinje je prišla Slavica z novim predpasnikom — več ji bilo čipek na njem nego platna — za pasom cvetko, v lasih rdečo petljo.

— Hola, nevesta! — je kričal Rode in tolkel s čašo po mizi. — Nevesta, ali misliš, da smo v Kanigalileji, da nas puščaš kar suhe. Janko že tako zabavlja — pa ži, da te ne raztrga po listih.

Janko je stopil k Slavici in ji dal roko.

— Gospodična Slavica, prav od sreca vam čestitam, — je rekel in nekako mlo se mu je storilo. Že dolgo jo je pač poznal.

Beseda od sreca je našla pot v sree, Gorko mu je stisnila roko in se zahvalila — on je bil prvi, da ji je čestital brez žaljive pri-mesi. Pa tudi gospodu Krunoslavu se je zdelo dobro in obraz mu je vidno zlezel v najljubeznivejši šepeteze.

Slavica je pobrala prazno posodo z mize.

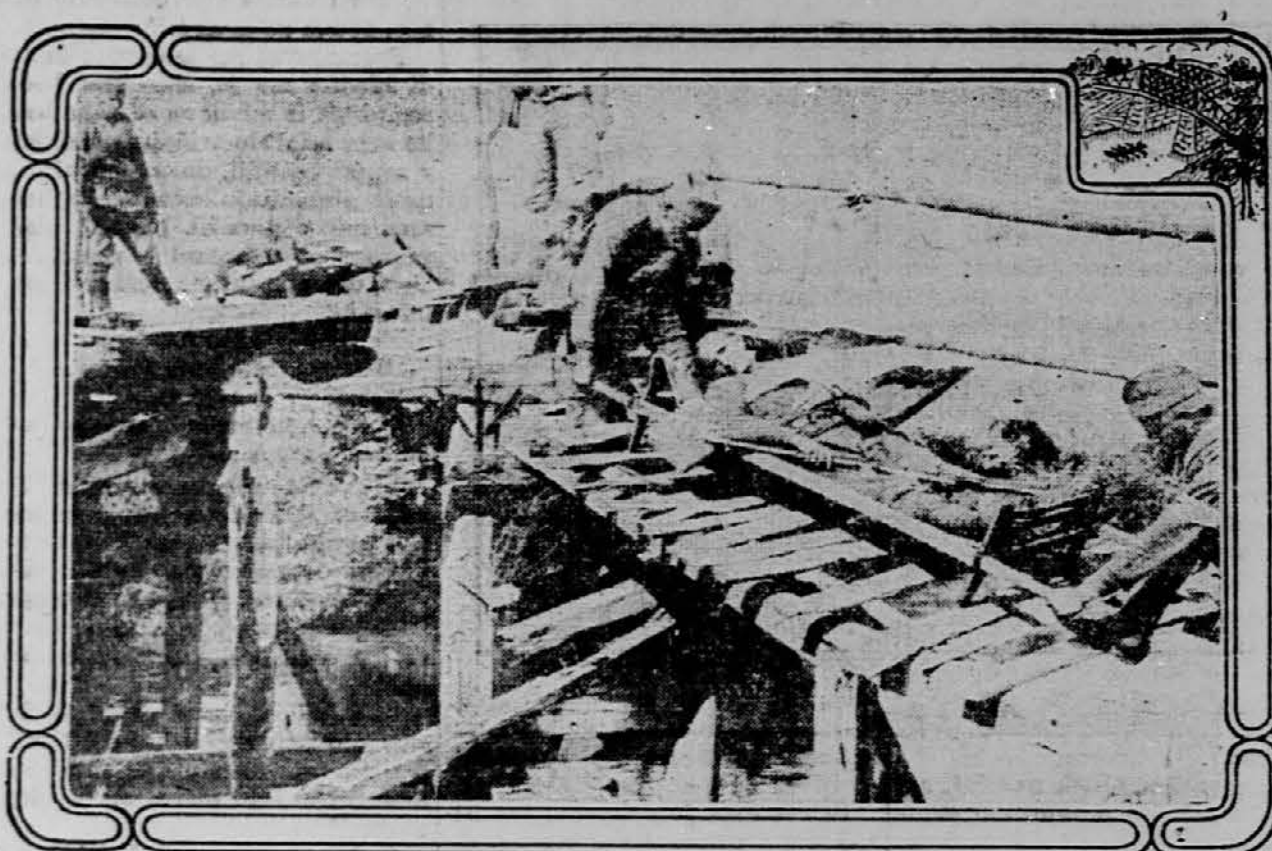
— S čim vam postrežem, gospod Podržaj?

— Vrček prosim, gospodična, vrček!

— Pogledaj ju živ človek, — je Kregar pogreval stari dovtip in gledal Slavico in gledal Batiča — ali ni to imeniten par? To bodo otroci!

Slavica je zbežala v kuhinjo Krunoslav pa je prosil:

— Nikar! Kadar smo sami med sabo in si delate norca iz mene — jaz sem tega vajen! Ali gospodična Slavica take šale bole, to vidim jaz, to vidite vi. Nikdo nima rad, da se ga žali; jaz nimam rad in vi, gospoda, nimate radi, pa nimite niti gospodična rada — zakaj bi se je žalilo! Prosim, Vas, gospoda!

Srbska sanitetka nosita ranjenega tovariša preko provizorično napravljenege mostu v bolnišnico.

Kregar se je otrsals teh besed. — Kakor želiš, Kruno, tako pa bo! Bom pa od jutri naprej prihajal s cilindrom, saj ga imam še z maskarade, in z belimi rokavicami, ako bom hotel čašo piva. Bog te živi, brivska duša!

Tako se je po muhoborski navadi pletla zabava in Janka je nikalo, da čim prej zopet odide. Pa je prikelhal se župan. Zopet krik in smeh, razodetje novice in čestitanje. Pozdravil se je tudi z Jankom.

— Glej, Janko! Sem mislil, da ste že na Dunaju. Pojutrišnjem greste, pravite? Le dobro opravite, lahko postanete še velik gospod. Zakaj pa ne? Še v državni zbor vas volimo, boste po dvajset kronic vlekli na dan!

Zdaj, ko je bil župan tukaj, je prišla tudi vkupna pijača na mizo — ta navada se je bila že uko-reninila. In potem je morala še Polona noter.

— Polona buzarona, — je rekel župan, — daj sem roko, da ti čestitam! Zdaj ko boš oddala hčer, se pa lahko še sama omožiš.

— Da! Štirim na ramo, hajd v jamo! — je odgovorila. — Kaj sem pa hotela, saj se ni dalo več gledati, — šegavo je zažugala bodočemu zetu — to je vedno tišča- lo vkupe! Treba je bilo narediti konec. Otroci delajo sive lase!

— Kaj sive lase! — je hitel dcaar, da ga kdo ne prehitil. — Zdaj dobiš takega zeta: namaže te in čez noč boš zopet črna kakor kavka.

Med splošnim smehom se je poslovil Janko — nocej mu je manjkalo doveznosti za domorodno duhovitost muhoborsko.

Mati Polona je zopet odšla v kuhinjo. Na posloviščega se Janko prostor pa je morala sestiti Slavica — tako je zahteval župan. Dobila je svojo čašo in župan je napil.

Rekel je, da niso nikdar dosti zaupali, ker je z vsemi mazi namazan. (Krohota! Krunoslav si je grizal smeke brke, Slavica se je nemirno sukala po stolu.)

— Tega se pa vendar nisimo zanašali, da je tak hajduk, da nam igrabi najlepšega dekleta! (Zivio! Brivce in Slavica sta se zadovoljno oddehnila — toda prezgodaj!) — Zaročenemu paru vsi pristrčno čestitamo, tebi Krunoslav pa povrh svetujemo: pazi, da ne doživiš, kar ti obeta tvoje ime, da ti v zakonu ne zraste krona na tvoji maziljeni glavi — v podobni rožičkov!

Pomigal je s kazalecma v rahi glave in omizje je kar vriskalo od veselja.

Župan je bil jako zadovoljen s svojim govorom, veselo so zvonile čaše, trkala sta tudi Krunoslav in njegova nevesta — kaj sta pa hotela! Toda radost jima ni posebna odevala z obrazov.

Potem ni bilo drugače, vsi so silili vanj — drugo Batič je moral odgovoriti. V njegovem glasu pa je bilo nekaj, kar se ni jemalo z razposajenim razpoloženjem družbe.

Rekel je:

— V imenu svoje drage in čislane neveste in v lastnem imenu se lepo in eifrasno zahvaljujem na napitnici in sploh na vseh čestitkah. Jaz nisem dovtipen človek, zato se dovtipnemu govoru gospoda predgovornika in vsem drugim dovtipom tudi ne morem odzvati enako dovtipno. Zato se zadovoljite, z resno besedo! Gospoda, da sem se zaročil z gospodično Slavico, to ni nikak slab dovtip, ampak je istina! In za-

ročil sem se, ker mi je tako ukazalo sree, ne pa zato, da ima slavna gospoda pri pijači svoje burke. Ako prav sem brivce, dušo imam pa le. Hvala lepa!

Mojdunaj, ta poper je bil hud! Tako uničujočega odpora gospod Batič pravzaprav ni nameraval že od kraja, pa se je vsi spotoma ob lastnem govoru bolj in bolj razburil. Taka je bila moč njegove besede.

Usedel se je in tresla se mu je roka, ko je nesel vrček k ustom. Slavica je tiho vstala in izginila od mize v kuhinjo — nikdo je ni zadrževal. Komaj se da je odnesla suhe oči.

Mučni molk je prekinil župan. Rekel pa ni nič kakor: — Čudim se... čudim se... — in majal je z glavo.

Potem se je, hoteč rešiti položaj, ojunčil dcaar in udaril po šaljiivi strani.

— Beži no, beži, šalobarda! — je rekel, — kaj ti pa je? Ali so ti se možgani prismodili, kaj, ko si zjutraj si žugal tiste svoje lepokodre, ti mila Jera ti neumna!

Dcaarja so gotovo navdajali najboljši nameni, ničnec njegovih besed pa je bil ravno nasprotno, nego je pričakoval.

Krunoslav je vstal iza mize, bliskalo se mu je po čelu in v očeh, tresel se je od togote in kadar je bil togoten, mu je usehnil vir besedi.

— Prepovedujem si, prepovedujem si! — je ponavljal. — Vsako razžaljenje si prepovedujem. Tožil bom!

Tako je govoril in v čast mu je štetil: dasi so mu od jeze škle fetalni zobje — meje dostojnost ni prekoračil.

Omizje pa še le ni dalo miru in oglasil se je Kregar.

— Tožil, seveda boš tožil, saj moraš tožiti zaradi dviga sodnil opravil v Muhoboru. Ti boš tožil župan pa plača stroške.

Krunoslav je žugal s prestom.

— Šale je konec! Zdaj gre za res — boste že videli! Pet mojtožeb visi — nobene ne umaknem — nobenemu ne odpustim vsi boste sedeli, vsi! Naj pa župan potem vam povrne stroške meni jih ne bo več treba! In š sedeti naj gre namesto vas. Z bogom!

Izvil se je iza mize in odšel in ko je bil že pri durih, se je spomnil na klobuk na kljuki nad mizo, pa se ni maral vrniti, da ne pokvari mogočnega vtiska svoje ga odhoda, in je odšel kar brez njega. Zunaj v veži ga je že pričakovala jokajoča se Slavica — poslušala ga je bila pri kuhinjskih vratih in ko je odhajal, ji teta na okoli, da ga je ujela v veži.

Z ljubečo roko ga je vedla skozi vežo v kuhinjo. Tam so ga posadili k ognjišču, mama so skuhalo vina s sladkorjem in cime tom in Krunoslav se je polago ma pomiril in tudi dar prejšnjizgovornosti se mu je zopet vrnil, hvala Bogu!

V gostilni je pa tisti večer strela le še Mica kuhinjska. — Zunaj je bila lepa noč. Nebe temno brez meseca; na severnem delu neba so živo migljale zvezdice, ob jugu so se vozili oblaki. Okoli ogalov hiš, po vrhah dreves se je lovil mehak veter in dišalo je po pomladi.

Janko iz gostilne ni šel naravnost domov.

Prijazna noč ga je zvalila po trgu. Šel je nocej z doma, da se poslovil — pa se ne bi poslovil od trga, od njegovih ulic, neštetihih kotov, ogalov, ovinkov, od

cerkve in od olupševalne klopi, od Zabjega potoka, od mostu, od kapelice? ... Koliko spominov mu je bilo združenih z vsakim prostorčkom!

Rad je imel ta svoj Muhobor, kakršen je bil: ni si kaj mogel vse se mu je zdelo tako važno in imenitno, kar se je tu godilo. — Nad Muhobor ni kraja na svetu! Če bi se res kaj uresničilo, da dobi Muhobor sodnijo in bi naneslo, da pride on semkaj za — sodnika: večje sreče si ne more želiti, ne misliti!

Kako bi ga častili Muhoborci, tudi župan, in kako bi bili nani ponosni starši! Nikdar se ne bi ganil odot! Očetovo hišico bi vzdignil in sveta prikupil; velik sadonosnik bi si vzgojil, s samim plemenitim sadjem, v zgled so sedom; kokoši bi redil za izvoz in s hmeljem bi poizkusil — hmelji ni nemara uspeval na tem svetu. Da je delokrog sodnika pravzaprav nekoliko drugačen, mu ni prihajalo na misel.

Le te skrbi ni mogel zatreti, ali bo kdaj dovršil studije, ko mu bo duh vedno uhajal semkaj v Muhobor in ko sploh za suhoparno pravo in za zvite paragrafe nima nič pravega navdušenja. Toda do nekoga cilja mora priti. Kako rad bi svojima ljubima roditeljema olajšal breme starosti — dragi mamici, da bi imela pomoč pri gospodinjstvu, in očetu, da bi mu ne bilo treba tako gledati na vsak sleherni krajcar. In ob nedeljah bi z vozom napravljali izlete, on in starši in seveda žena; — preljuba žena mu je globoko v sreu spremijala vse načrte in naklepe, dasi se naravnost skoraj ni upal misliti nanjo.

Tako so ga grele prijetne sanje, ko sta ga zamišljenega nosili nogi po ulici med vrtovi.

Kar ga zdrami lučica — zdaj izdaj je pokukavala izza vejevja. Poznal jo je. V onem koncu hiše proti vrtu je imela Julka svojo sobico, lučica pa je naznajučala, d ako bdi. Vse njegovo bitje mu je zakoprnelo po nji, zdaj, spričo ločitvi, z neodoljivo silo.

Krenil je ob plotu do lese in po znani stezi skoz vrt. Le mimo, pod njenim oknom vsaj bi rad šel se zadnjikrat in potem črez dvoršče na cesto pa zopet domov.

Blizal se je luči, razsvetljenemu oknu, stopal je previdno, umikati se je bilo nizkemu, v šumečem vetru se gibajočemu vejevju.

Utripalo mu je sree. Kaj ko bi slučajno gledala skoz okno — lal bi ji znamenje, par besed bi ji rad rekel za slovo. Toliko let sta si bila tako dobra tovariša, tako rad jo je imel in tako rad jo ima! Da bi bila srečna! Nikdar je ne bo pozabil, če bi ga prav ona!

Na oni strani v hlevu je zamukalo. Rjavka je — ali bi ga že poznala?

Zgoraj v oknu na belem zastoru se je premikala senca.

— To je ona! Še je pokoneci! Kaj, če bi ji kamenček zagnal v šipo — veter buči, drug ne bo slišal nego ona. Ako me ima kolikaj rada, saj mora želeti in slutiti, da pridem po slovo, pričakovati me mora, nič se ne bo ustrašila. — Prav rahlo vržem.

Pripognil se je, da pobere kamenček. Tisti hip pa mu skoči nekdo za hrbet, začuje se županov glas:

— Čakaj me, ptič, ti bom dal mi okna pobijati, cepljenje rezati in hišo mazati! — in predno

se je Janko genil, že jo je dobil z batino po glavi, zaječal in se zgrudil.

— Ali se hlina ali sem ga res preveč? — je zaskrbelo župana. Streznil se je in srđ se mu je umeknil strahu.

V oknu je izginila luč pa se zopet pokazala v tretjem oknu naprej.

Oni na tleh se ni genil. Župan je premišljal, kaj bi storil.

Zgoraj se je odprlo tretje okno: mati županja, zavita v ruto, je zaklicala, kdo je, kaj je.

— Nič ni! — je odgovoril župan. Stopil je k hlevu in odpril duri.

— Nace, čuješ, Nace, vstani, — vstani! Tamle na ogalu pod breskvo leži človek — ali je pijanec ali kali! Kam v ktaj ga spravi, da ne zmrzne!

Prišel je Nace s svetilko, prigugal se je tudi konjski hlapec Miha. Župan je odšel proti hišnim durim — ni smel kazati, da ga stvar zanima. Odklenil je, potem pa v odprtih durih stojč zadrževal sapo in gledal in poslušal, kakšen glas bo prišel od ogala.

Nace je svetil.

— Glej ga, Podržajev je fant! Miha je ležečemu dvigal glavo.

— Ježeš Marija! — je zaklical. — Krvav je, ubit je!

Pri oknu se je začel ženski krik. Loputale so duri, vžigale se luči, kmalu je bila vsa hiša pokoneci in okoli nesrečnika. Vse je bilo razburjeno. Niti rjavke niso zapazili, ki se je bila odvezala in je prišla iz hleva. Šla je po dvorišču in se izgubila na cesto.

Oče in mama Podržajeva sta kmalu potem, ko je Janko odšel v krčmo, se odpravila spat.

Prvi je legel oče Podržaj — taka je bila že stara navada. Ljubezniva družica ga je še skrbno zatlačila vespovsed z odejo, da bi ga ne zeblo. Sedla je k njemu na posteljo in mu lepo pobožno naredila križ — sam ga ta pagan nemara tako ne bi bil naredil saj je še zdaj brezbožno motivo verno ženo in ji, baš ko ga je prekriževala po ustih, hlatnil po palecu in jo vanj rahlo vgriznil. Smejala se je njegovim nagajivost

in ko jo je izpustil, je brez ovire končala svoje boguvsče delo.

Zlezla je še ona na svoje ležišče in ugasila luč. Usedla se je na postelji in pričela moliti. Zbirala je vse misli v molitve, zakaj je zbrana molitev zaleže pri Bogu. Pa že ko je delala križ, so ji silile v molitve tudi druge misli, motile so pravo gorečnost in morala je pričeti iznova, isto iznova: s križem.

(Dalje prihodnjič.)

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druga v našo stroko spadajoče poste.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mibael Cisar.

San Francisco, Cal.: Jakob Loviša, Denver, Colo.: Frank Skrabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik. Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M. Rojtz, Frank Janesh in John Germ.

Salida, Colo. in okolica: Louisa Ca steilo (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Sajtlik, Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman. Woodward, Ia. in okolica: Luka Podbragar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič, Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.

Depue, Ill.: Dan. Badovinac. La Salle, Ill.: Mat. Komp.

Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Metel in Frank Bamblich.

Oglesby, Ill.: Matt. Hribernik. Waukegan, Ill.: Frank Petkovič in Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Čaraj in Rudolf Požek.

Springfield, Ill.: Matija Barborič, Cherokee, Kans.: Frank Režisnik.

Columbus, Kans.: Joe Knafele. Franklin, Kans.: Frank Leskovec.

Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne in Rok Firm.

Kansas City, Kans.: Peter Schneller. Mineral, Kans.: John Stalc.

Mulberry, Kans. in okolica: Martin Kos.

Kingo, Kans.: Mike Pencil. Calumet, Mich. in okolica: Fava.

Shultz in M. F. Kobe. Manistique, Mich. in okolica: Franz Kotzian.

So. Range, Mich. in okolica: M. O. Likovic.

Aurora, Minn.: Jošip Fugina. Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich.

Duluth, Minn.: Joseph Sharabon. Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouš.

d. L. Kapeš, Jos. J. Peshal in Louisa P. Pernšek.

Evleth, Minn.: Jurij Kotze. Gilbert, Minn. in okolica: L. Veseli.

Hibbing, Minn.: Ivan Pouše. Kitzville, Minn. in okolica: Jož L. Slich.

Nashwan, Minn.: Geo. Mauris. New Duluth, Minn.: John Jerina. Virginia, Minn.: Frank Hrovatich. St. Louis, Mo.: Mike Grabrian. Klein, Mont.: Gregor Zobec. Great Falls, Mont.: Math. Urlich. Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek. Roundup, Mont.: Tomaž Paulita. Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša. Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka. Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Reznik in John Prostor.

Barberton, O. in okolica: Alois Keanant.

Bridgeport, O.: Frank Hodevaš. Collinwood, O.: Math. Slapnik.

Lorain, O. in okolica: J. Kunšd. Youngstown, O.: Ant. Kikelj.

Oregon City, Oreg.: M. Justia. Allegheny, Pa.: M. Klarich.

Ambridge, Pa.: Frank Jakša, Bessener, Pa.: Louis Hribar.

Bradock, Pa.: Ivan Germ. Bridgeville, Pa.: Rudolf Peteršek.

Burdine, Pa. in okolica: John Keanant.

Canonsburg, Pa.: John Kokleč, Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk in John Zupančič.

Claridge, Pa.: Anton Jerina. Broughton, Pa. in okolica: A. Djančar.

Darragh, Pa.: Dragutin Slavik. Dunlo, Pa. in okolica: Jošip Subov.

Export, Pa. in okolica: Frank Trubeš.

Forest City, Pa.: K. Ealar in Frank Leben.

Fills, Pa.: Anton Valentincič. Fitts Henry, Pa.: F. Gottlicher.

Greensburg, Pa. in okolica: Joseph Novak.

Irwin, Pa. in okolica: Fr. Demšar, Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.

Luzerne, Pa. in okolica: Anton G. Solnik.

Meadow Lands, Pa.: Georg Schults. Monessen, Pa.: Math Kikelj.

Moon Run, Pa.: Frank Maček. Pottsville, Pa. in okolica: Z. Jakša.

I. Podvašnik, I. Magister in U. S. Javkoblich.

Steelton, Pa.: Anton Hren. Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.

West Newton, Pa.: Jošip Jovan. Willock, Pa.: Fr. Šemo in J. Petek.

Teocle, Utah: Anton Falča. Winterquarters, Utah: L. Blazek.

Black Diamond, Wash.: G. J. Ferenta.

Davis, W. Va. in okolica: J. Brosnik.

Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenčan.

Grafton, Wis.: John Stampfel.

Kenosha, Wis.: Aleksander Pesdir.

Milwaukee, Wis.: Jošip Tratnik in Frank Meh.

Sheboygan, Wis.: Herobim Svetliš.

West Allis, Wis.: Frank Skok.

Rock Springs, Wyo.: A. Justik, Val Stalich in Valentin Marčina.

Kemmerer, Wyo.: Jos. Motek.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR za leto 1916.

Velja s poštnino vred 35 centov.

Obseg berila: Domovini in narodu. (Pesem.) — Običajni Koledar. — Strašne številke. — Kroglja. — Maska. — Razkritelj petroleja. — Red Marije Terezije. — Francija v vojnem času. — Jasna noč. — Moja ura. — Svetovna vojna in katoliška Cerkev. — Duševni blisk. — Pri sanitetnih kolonah, na bojišču. — Eksplozivne snovi. — V lekarni "Avstrija". — Iznajditelj podmorskega čolna. — Galipolis in Dardanele. — Julija Romain. — Rmena pošast. — Doživljaji v zraku. — Podzemljsko mesto v Wieliczki. — Čustvena udova. — Kovač. — Kolonijalna posestva Nemčije. — Bodočnost Evrope. — Urednik. — Pohabljenec. — Le Betail. — O vzrokih svetovne vojne. — Petindvajset frankov. — Kako nastane strelni jarek. — Kdo je bil? — Klasični topovi. — Pes v vojni. — Belgijska armada. — Pri generalnem štabu. — O podobnosti dvojčkov. — Ljubi denar. — Srečanje. — Mobilizacija v Venezueli. — Špecialitete. — Prvi polet iz Evrope v Amer

Jugoslavanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-
dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton
Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.

PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN AUSEK, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Bardine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1,
Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, šte. 2, Ely,
Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovencev, šte. 114, Ely,
Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne
pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri
tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo
oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Odvetniki vojni dobavitelji — goljufi.

V Debrečinu na Ogrskem se je
vršila glavna razprava proti štiri-
m tamošnjim odvetnikom, ki so
dobavljali potrebščine za debrecin-
ske voje bolnišnice in pri tem
nesramno goljufali. Obsojeni so
bili: dr. Jakob Elias na dve leti
ječe in 4000 kron globe, dr. Hen-
rik Brüll na dve leti ječe in 2000
kron globe ter dr. Emerik Szep-
na eden in pol leta ječe in 1500
kron globe. Razen tega so izgubili
pravico izvrševati odvetniško
prakso za dobo treh let. Vsi trije
goljufi so Judje.

Povišanje pasjega davka.

Mestni svet v Pragi na Češkem
je sklenil, da povisa za leto 1916.
pasji davek, in sicer za vse pse za
zabavo na 20 K in za pse čuvaje
pa na 10 K. V notranjem mestu
se mora plačati davek tudi za pse
čuvaje 20 kron.

Cetinje.

Glavno mesto Črnogore Cetinje,
poleg Madrida najvišje evropsko
prestolno mesto (Cetinje 638 m,
Madrid 658 m, Monakovo 520 m,
a vsa ostala prestolna mesta niž-
je od 200 m), oklepajo od vseh
strani visoke gore. Cetinje je se-
dež kralja, ali kakor pravi navad-
no Črnogorec, "gospodarja". Proti
vseh državnih in cerkvenih obla-
sti. Cetinje se od večjih vasi raz-
likuje samo v tem, ker so hiše ve-
činoma pokrite z opeko in ker ima
nekoliko še precej lepih javnih
poslopj. Vladek-gospodarji Čr-
nogore so imeli svoj sedež v samo-
stani pod Orlovim kšajem. Tu je
bil "najstarejši dvor" črnogorskih
vladarjev, a za turških vpadov
je bil tudi trdnjava ter nas
spominja davne črnogorske pre-
teklosti, ko je bil vladika obenem
tudi knez, a samostan obenem
trdnjava. More se reči, da je tu-
kaj okamenjena najslavnejša
stran črnogorske zgodovine. V sa-
mostanski cerkvi so zakopani nek-
ateri črnogorski vladiki-gospo-
darji, med njimi tudi prvi vladika
iz rodu Petrovića Njeguša,
Peter I. "sveti". Malo višje od
samostana se vidi stolp, katerega
so v prejšnjih časih krstili za
"Tablja", ker so na njem Črno-
gorci obešali lobanje znamenitejših
Turkov, katere so v bojih po-
bili. Danes se nahaja v tem stolpu
največji zvon cele Črnogore.

Ko se je vrnil leta 1838. vladika
Peter II. Njeguš iz Rusije, je
prišel zidati na Cetinju nov kne-
ževski dvor, v katerem je bilo 25
sob. Skupaj z vladiko so stanovali
vsi senatorji in knežji tajniki. V
obširni dvorani tega dvora je zbi-
ral v zimskih večerih vladika Pe-
ter II. svoje Črnogorce. Tukaj se
je z njimi pogovarjal, pretresal
državne posle in poslušal petje ju-
naških pesem. V eni sobi je imel
vladika za svojo zabavo biljard
zato so Črnogorci po njem ime-
novali knežev dvor "Biljarda".
Ta dolgi knežji "stari dvor" je
obdan z visokim, močnim kame-
nitim zidom, a na vsakem od štiri-
h vogalov se nahaja stolp. Ti
stolpi so bili zgrajeni v brambo
proti turškim napadom. Danes se
nahaja v domu Petra II. "rezi-
zenlje škole" (bogoslovje z gim-
nazijo), a v prvem nadstropju
ministrstva in uradi. Na dvorišču
tega poslopja stoji še danes kot
žive priče črnogorskega junaštva
tudi stolpi, ki so bili osvojeni pri
zavzetju mesta Žabljaka 1. 1835.
S to prvo zgradbo v neposredni
bližini osamljenega starega samo-
stana se pričinja današnje Cetinje.

Sele sedanji kralj Nikola je dal
sezidati nov dvor, v katerega se
je preselil iz "Biljarda".
Pred tem "novim dvorom"
stoji pri vzhodu kraljeva straža
("perjanici"), na dvorišču na vi-
sokem drogu se vije kraljeva za-
stava. Malo stran od kraljevega
dvora je bila sezidana pred par
leti zelo ukusna enonadstropna
palača prestolonaslednika Danila.
Lepa stavba je še "Zetski dom".
To je pravzaprav čitalnica, al.
ima prostor tudi za predstave
"Zetski dom" je središče dru-
štvenega življenja. Cetinje šteje
okoli 5000 prebivalcev in ima od
leta 1891. tudi vodovod. Kljub
vsemu napredku Cetinja pa mo-
ramo pripomniti, da ni pripravno
za prestolno mesto bivše poveča-
ne Črnogore in se je že tudi raz-
pravljalo, da se prestavi sedež čr-
nogorske vlade v kak drug kraj.

Glavno mesto Črnogore je strate-
gično zelo važno. V mestu se
križajo vsa pota, ki vežejo rame
cele Črnogore. V Bjeko, v Nikšić
in v Podgorico podijo iz Cetinja

izvrstne ceste. Poleg ceste v Ko-
tor vodi še ena vozna cesta naravnost
iz Cetinja skozi Bjeloši in
skozi Ivanovo Korito na Lovćen.
Pri Bjeloši se odcepi precej dobra
vozna cesta proti meji nad Budvo,
ki vodi na vrh Huma. Pot čez Če-
hanje je bila za dovoz preskrbe
črnogorskih ofenzivnih čet proti
Trebinju, Bileku in Avtoevu ve-
like važnosti. Kdor se nahaja v
Cetinju, gospodari čeli deželi.

V primorskem delu Črnogore
je najvažnejša skupina planine
Lovćen. To je precej ravna visoka
planota, obkrožena s planinskimi
vrhovi Babljakom, Jezerskim vr-
hom in Treštanikom. V bližini
Treštanika se nahajajo izviri tak-
koimenovanega Ivanovega korita,
ki odteka v Blištia, kamor iz-
ginjajo skozi požiravnik. Proti
Jezerskemu vrhu se vzpenja Sti-
rovnik; oba se spuščata v strmih
pobočjih k Boki Kotorski, dočim
se spušča Lovćen polagoma v ra-
vinah proti Njegušu in Cetinju
ter na tej njegovi strani ne odte-
ka noben potok. Po Lovćenu se je
nekoč tudi celo cetinjsko polje
zvalo Lovćenski dolac.

Lovćen je največje imenovani
vrhunec Črnogore, to je "sveta
gora" Črnogorec kot grob slav-
nega pesnika in kneza vladike Pe-
tra II. Njeguša. Lovćen, najvišja
planina primorske skupine, je
krona široke in visoke planote, ki
zapira zaledje veličastne Boke
Kotorske. Sedlo Krstac (984 m)
tvori prelaz iz Kotora na Cetinje,
a nedaleč teče po strmih pobočjih
politična meja med Avstro-Ogr-
sko in Črnogoro.

Lovćen se deli na dva glavna
grebena: Sirovnik (1723 m) in
Jezerski vrh (1657 m) ali Lovćen
v ožjem smislu. Od povesodi v Čr-
nogori, z Durmitorja kakor s Ko-
mova, se vidijo značilne oblike
Lovćena, in že preje, nego krene
parobrod v Boko Kotorsko, po-
zdravlja potnike z višine Lovćen.
Krog Lovćenovih hribov brije ne-
prestano hladen veter, tako da se
odpira odonadi na vse strani kra-
sen razgled, kakoršnih je malo v
Črnogori. Zares, pesniška duša
kneza Petra II. je morala vedno
polihetevati na ta veličastni vršac,
s katerega se odpira diven pogled
na vse strani. Pa tudi pripripi
Črnogorec gleda z zanosom na
svojo sveto goro ter jo s ponosom
kaže tujcu. Da, Lovćen je tako
pristatelj k sreči vsakega Črnogor-
ca, da si Črnogorec brez Lovćena
niti misliti ne more.

Lovćen je najvišji vrh kraške
skalnatne stene, ki zapira črnogorsko
visoko planoto Njeguš prot.
Kotorskemu zalivu in proti pla-
noti Župa. Pobočje tega gorskega
nasipa je visoko približno 11 me-
trov. Lovćensko gorovje samo se
pri Sirovniku dviga do 1759 me-
trov nad morjem. Avstrijsko-čr-
nogorska meja gre v črti nekoliko
pod grebenom gorovja pri Pestin-
gradu do 1079 metrov visoko;
kjer se vije glavna cesta v Črno-
goro in stara gorska cesta iz Ko-
tora v Njeguš, meja se nato po
vzne in se vije onstran gorske
ceste ob Lovćenu kakih 800 m vi-
soko čez prelaz Goliš, kraj Stoj-
anovič in utrdbo Kosnač do gora
nad Sutomorom in Spičem.

Vrhovi Lovćena, ki ga snatrajo
Črnogorci za sveto goro in za
znak svoje dežele, pripadajo Črno-
gorci, vzhodje in strmi robovi so
avstrijski, dasi so tu tudi skupni
pasniki, na katerih pasejo skupno
čredo črnogorski in dalmatinski
pastirji.

Meja pri Kotoru je za Avstrijo
tako neugodna, da se nahaja no-
ranji kotorski zaliv v vedni ne-
varnosti. Kotor postaja v zadnjih
letih, posebno odkar je izbruhnila
vojna z Italijo, vedno važnejši,
saj se tu nahaja avstrijsko drugo
za Puljem najvažnejše morskno
utrjeno morskno pristanišče.

Vprašanje, naj se meja na Lov-
ćenu uredi, se je zadnja leta več-
krat izprožilo. Prvič se je izpro-
žilo, ko so pričeli Črnogorci ob
aneksijski krizi utrjevati zapadne
lovćenske strmine. Izpovedeli so,
kakšna napaka se je storila svoj-
čas, ko so določali mejo med Čr-
nogoro in Dalmacijo. Vprašanje
Lovćena se je drugič izprožilo ob
balkanski vojni 1. 1912. med po-
gajanji s Črnogoro o Skadarskem
jezeru.

Gospodarskega pomena pač to
kraško robovje nima, vojaško je
pa Lovćen za Črnogoro le važen
v slučaju napada na Avstrijo.
Črnogora se je vedno trdovrat-
no branila, naj se uredi meja ta-
ko, kakor je želela Avstrija. V
prvi vrsti so črnogorskega kralja
v tem oziru hujekali takratni av-
strijski zaveznički Italijani. Bolj
kot Črnogorci so Italijani ljubo-
sumno stražili gorskega orjaka, o
katerem so znali, da zmanjšuje
pomen Kotora. Kako visoko da

cenijo Italijani Lovćen, dokazuje
izjava generala Cadore ob začet-
ku vojne, da bi se Italija nikdar
ne vojskovala z Avstrijo, dokler
niso v nevarnosti vprašanja o raz-
delitvi posesti ob Jadranskem
morju, posebno pa vprašanje
Lovćena.

Nakaznice za krompir.

Amsterdam, Nizozemsko, 25. fe-
bruarja. — Iz zanesljivega vira se
je doznalo, da bo nemška vlada
prevzela vse zaloge krompirja in
da bo izdala za krompir posebne
karte. Vsaka oseba ne bo smela
porabiti na dan več kot en kilo-
gram krompirja. Kakor je znano,
je nemška vlada še pred par tedni
prepredevala prodajati mesarjem
v terek in v petek meso. Vsaka o-
seba dobi po štiri in pol funta
kruha na teden.

Irski izseljenci.

London, Anglija, 23. februarja.
Po ravnokar objavljenih statistič-
kah se je izselilo leta 1915 10.395
Ircov, približno polovico manj, ka-
kor pa se jih je prešnje leto.

V vojaških letih jih je bilo od
teh samo 25 odstotkov. Po večini
so bili vsi drugi izseljenci ženske
in otroci.

Morgenthau v Washingtonu.

Washington, D. C., 25. febr. —
Henry Morgenthau, ameriški po-
slanik v Turčiji, ki se je pred krat-
kim vrnil sem, je bil pri predse-
dniku Wilsonu v avdienci. Sporočil
mu je natančno o razmerah v Tur-
čiji, posebno o razmerah, v katerih
žive tamošnji Amerikanci.

Casniškarskim poročevalcem je
rekel diplomat, da je prišel po o-
pravkih v Združene države. Nje-
govo mnenje je, da bi bilo najbolj
še, če bi bili poslalniki vsako leto
že vsaj par tednov doma.

Preskušnja vseh rezervnih ladij.

Washington, D. C., 25. febr. —
Nocoj se je izvedelo, da je odredil
mornarški department Združenih
držav pregled vseh rezervnih ladij
Združenih držav, da se bo ve-
lelo, koliko jih more dobiti vlada
Združenih držav na razpolago v
slučaju kake potrebe.

Rusija kupuje bojne ladje.

London, Anglija, 27. februarja.
Iz Kodanja prihaja poročilo, da
je kupila Rusija od Japonske štiri
bojne ladje, ki so jih v rusko-
japonski vojni Japonci vzeli Ru-
som.

Nesreča.

V neki pekariji v Brooklynu je
padel 22-letni pek Chas. Cassidy
z peč. Tovariši ga ga takoj pote-
gnili ven in poklicali ambulanci
voz, ki ga je prepeljal v bolnišni-
co. Zdravniki so izjavili, da je nje-
zovo stanje zelo nevarno.

Končana stavka.

Ansonia, Conn., 26. februarja.
Družba American Brass Co. je iz-
javila, da bo zvišala svojim usluž-
benec plače. — Delavci, ki so že
že dni stavkali, se bodo vrnili v
ponedeljek zopet na delo.

Gabriele d'Anunzio ranjen.

Pariz, Francija, 26. februarja.
Italijanski vojni pesnik Gabriele
d'Anunzio je bil pri nekem zrač-
nem napadu lahko ranjen. Zdaj se
zdravi v bolnišnici.

Sneg na Francoskem.

Pariz, Francija, 26. februarja.
Po severnem delu Francije že tri
dni neprestano sneži. Železniki
in brzojavni promet sta na več me-
stih prekinjena.

Vlak skočil s tira.

Gortona, Italija, 26. februarja.
V tukajšnji bližini je skočil s ti-
ra vojaški vlak. Devet oseb je bi-
lo ranjenih, petdeset pa nevarno
poškodovanih.

Prepoved uvoza dragocenosti.

Berlin, Nemčija, 27. februarja.
Nemška vlada je izdala odlok, ki
preprečuje uvoz takih dragocen-
osti in predmetov razkošja, ki se
jih lahko pogreša med vojno. Ta
namen nemške vlade je bil že dol-
go časa znan in kakor pravi
"Reichsanzeiger", bo stopila vlad-
na odredba takoj v veljavo.

Prepoved se tiče med drugimi
stvarmi tudi kavjarja, likerjev,
šampanjca, rozin, svile, čipk, pa-
hljač, slik, kipov, draguljev, zlata,
srebra, igrači in še mnogo drugih
razkošnih predmetov.

IZOŠ SE

delavce za delati v usnjarni. Do
bra plača in stalno delo.
C. Moench Sons Company,
(12-2 v d) Gowanda, N. Y.

Za vsako oglasno ali odgovor-
no ne upravljalno ne upravljalno.

Rad bi izvedel za naslov svojega
brata JAKOBA ČESNIK. Do-
ma je iz vasi Palčje na Notran-
skem. Pred šestimi leti je bival
nekje v Coloradu. Prosim cenj-
rojake, če kdo ve za njegov na-
slov, da mi ga javi, ali naj se
sam oglasi svojemu bratu:
Frank Česnik, Box 623, Greens-
burg, Pa. (26-29-2)

KDINI SLOVENSKI SALOON
v Duluth, Minn.
Rojakom Slovencev naslavljam,
da se nahaja moj SALOON po
bloka od Union postaje za desni
strani W. Michigan St. šte. 413
Za obilen poset se pripravljam.
JOS. SCHARABON.

Čudovita zdravljenja.

Če trpite na bolečinah na pljučih,
v želodcu, jetrih, obisti, na ka-
tarju, revmatizmu ali žilicah, — ne
odlašajte niti en dan, temveč se
informirajte glede našega zdrav-
ljenja potom električne in serumov
kot se jih rabi v največjih evrop-
skih sanatorijih, ki so pomagali
stotinam vaših rojakov, ki so bili
v brezupnem stanju, a si sedaj
zdravi in srečni. Poskusite naše
zdravljenje. Pomeni VRNJENO
ZDRAVJE.
Dr. L. E. SIEGELSTEIN,
308 Permanent Bldg., 746 Euclid Avenue,
Cleveland, Ohio.

Slovensko-Amerikanski KOLENDAR

ZA LETO 1916
Cena mu je
35c.

Dobi se pri:
**SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY,**
82 Cortlandt St., New York

U zalogi ga imajo tudi
nekateri naši zastopniki:
Frank Sakser podružnica,
5104 St. Clair Ave., Cleve-
land, Ohio.

Charles Karlinger, 304
St. Clair Ave. Cleveland, O.
Fr. Leskovic, Box 44, —
Franklin, Kans.

Ivan Pajk, 465 Chestnut
St., Conemaugh, Pa.
L. Balant, 112 Sterling
Ave., Barberton, Ohio.

M. Ogrin, 12 - 10th St., N
Chicago, Ill.
E. Svetlin, 1016 St. Clair
Ave., Sheboygan, Wis.

Alois Rudman, 737 Hol-
mes Ave., Indianapolis, Ind.
M. Klarich, 832 E. Ohio
St., Pittsburgh, Pa.

M. Perušek, Ely, Minn. in
več drugih naših zastopni-
kov po drugih naselbinah.
Fr. Cherne, 9534 Ewing
Ave., So. Chicago, Ill.

Rok Firm, Frontenac,
Kansas.
Jakob Petrič, Chisholm
Minn.

Frank Gabrenja, John
stown, Penna.
Louis Vesel, Gilbert, —
Minn.

Mat. Kamp, La Salle, Ill.
Frank Skok, 438 - 52 Ave
West Allis, Wis.

Imam v zalogi MOHORJEVE KNJIGE

En iztis (6 knjig) stane po po-
šti \$1.50. Sprejemam tudi udmino
za prihodnje leto, ki znaša za
Ameriko kakor vedno 1 dolar.
Kdor naroči knjige ali pa vplača
udmino za prihodnje leto, dobi
proti doplačilu 30 centov TRI-
DESET KVADRATNIH ČEV-
LJEV VELIK ZEMLEVID voj-
skujočih se držav, s katerim se za-
more pokriti celo steno.
ALOIS SKULJ,
P. O. Box 1402, New York, N. Y.
(5-1-29-2 v 2 d)

Dr. Richterjev
PAIN-EXPELLER
za revmatične boleči-
ne, ekrelost in negi-
čnost sklepov in mi-
sic.

Pristni prihaja
v zavoji, kot je
naslikan, tukaj.
Odklonite vse za-
voje, ki niso zape-
čateni z Anchor
varstveno znam-
ko. —
25 in 50 centov
v lekarnah ali na
ravnost od

**F. AD.
RICHTER
& CO.**
74-50 Washington St.
New York, N. Y.

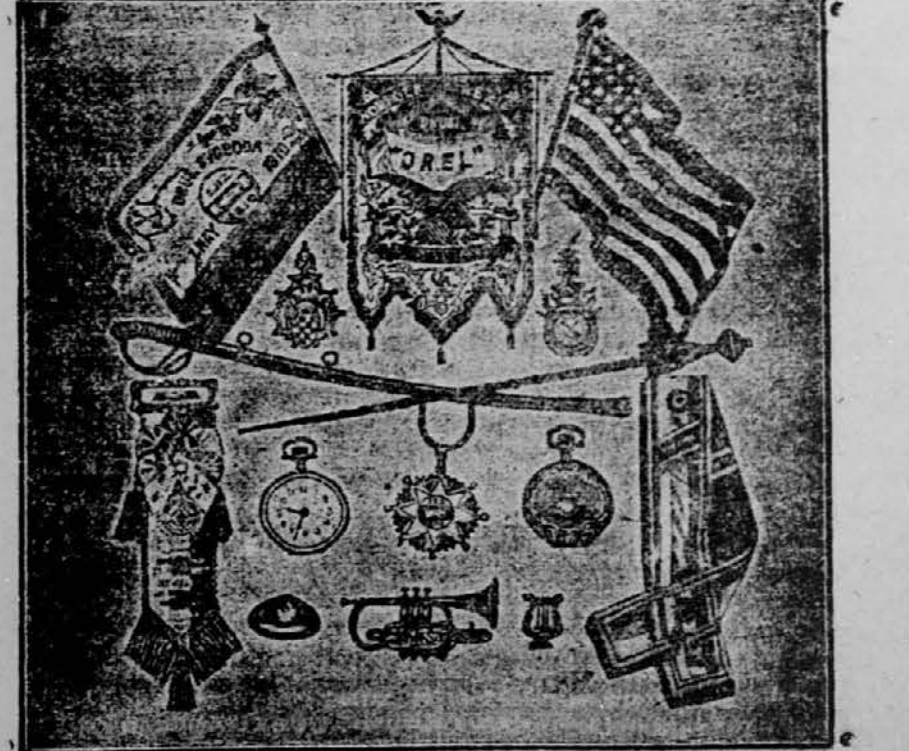
POZOR ROJAKI!

Najuspešnejše marilo za ženske lasne, kakor tudi
za moške brice in brado. Od tega marila nastane v
60th tolnih krasni gošči in dolgi lasi kakor tudi
možnim krasni brati in bradi in vedno odpadali in
osvelji. Revmatizem, klistri ali trganje v rokah,
zobah in v križu, v smislu dneva popolnoma odra-
vim, rane, opekline, žile, ture, izraze in srčine,
potne mize, burje oves, ozeblino v par dneh, so-
polnoma odstranim. Iskor in moze zdravlja brez
vsehha zaidi mu javim za \$ .98. Pilita tavaj po
cenili, knjižico in sepi Kalendar in polštite i cente
v markah za postitno.

JACOB WAHČIČ,
1092 E. 64. St., Cleveland, O.

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA TOVARNA TAMBJRJC V AMERIKI

prilpoca se vsem
Slovenskim tam-
burškim zhorom,
kakor tudi posa-
menikom, ki lju-
bijo tambure. V
tej tovarni se izde-
lujejo tambure po
najnovjem siste-
mu in najpopolnej-
ših umetniških na-
črtih.
Okrašene so s bi-
sleri in vsakovrst-
nimi rožami.
Velika zaloga
vsakovrstnih god-
al in najboljših
gramofonov ter linih
slovenskih plošč I.
t. d.
Veliki ilustrira-
ni cenik s slikami
pošljem vsakemu
zastonj.
Ivan Benčić
4054 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regatje
godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, priveški
prestane itd., ne kupite prej nikdar, da tudi mena na sepe upravljači, Upravljači
Vse stane le 2c. pa si bodejo pritrinili dolarje.
Cenik, vel vrst poljuzam brezplačno. PIRTA postj.
IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.

EMILE GABORIAU:
GOSPOD LECOQ

17

(Nadaljevanje).

ENOINDVAJSETO POGlavJE.

Človeški duh nima nobenih mej, toda človeške moči so omejene. Ko je hodil mladi detektiv kakih pet minut po cesti, se mu je začelo vrteti v glavi in kolena so mu klecala. — Narava je zahtevala svoje: Spanja je bil potreben, že dva dni in dve noči je bil neprestano na nogah.

— Pa mi vsaj ni slabo? — je vprašal samega sebe, ko je sedel na klopi. — Ne to ne sme biti. — Moram in bom.

S čudovito energijo se je premagal in odšel na prefekturo. — Vprašal je za Absinta pa ni nikdo vedel ničesar o njem. — Nadalje tudi ni mogel izvedeti, kje je stanovala sinaha stare krčmarice. Ko so ga zagledali tovariši, so začeli briti ž njega norce.

— Ti si pa res srečen — so ga dražili. — Mogoče je pa Maj kak kralj. — Daleč boš še prišel fant! Tako mlad si še, pa si že tako pameten.

Lecoq se ni zmenil za ta namigavanja. — Skrbelo ga je, kje je Absint. — Tudi v javni mrtvašnici niso ničesar vedeli.

Vprašal je za Absinta v gostilno, naročil dobro večerjo in steklenico močnega vina. — To ga je popolnoma oživilo. — Sedel je v kočijo in se odpeljal na Kolodvorski trg.

V vsako gostilno je stopil, v vsaki vprašal, če poznajo nekega delavca pod imenom Maj.

V vsaki gostilni je dobil odgovor: — Ne poznamo. — Ga nismo videli.

Sledil je dospel v neki hotel na Rue de Saint Quetien. — V pisarni je sedela ženska, ki je bila s hrbotom obrnjena proti vratom. — Pred seboj je imela lepega velikega kosa.

— Lep večer, madama, kaj ne? — jo je pozdravil. — Kot vidim, učite svojega papagaja.

— To ni papagaj, gospod — je odvrnila ženska. — To je kos. Hotela bi, da bi znal po nemško vprašati: "Ali si obojeval?"

— Ali znajo kosi tudi govoriti?

— Seveda. — Ali še niste vedeli?

— Madama, jaz bi rad govoril z lastnikom tega hotela.

— Jaz sem lastnica, gospod.

— Tako, tako? — V Lipskem sem se bil govoril z nekimi delavci, da se bova sestala v Parizu v tej okolici. — Čudno se mi zdi, da ga še zdaj nisem našel. — Morda je pri vas ustavljen? — Maj se piše.

— Maj? — je ponovila hotelirka — Maj?...

— Zdi se mi, da je prišel v nedeljo proti večeru v Pariz.

Ženski se je obraz nenadoma zjasnil in veselo je vzkliknila:

— Čakajte! — Ali ni to človek srednjih let, srednje velik, ki ima črne lase in jako žive oči?

Lecoq je vztrepetal po vsem telesu. — Ta opis se je natančno strinjal z Majevo zunanostjo.

— Da, res je — je pritrdil — tak je moj prijatelj.

— Da, gospod, na pustno nedeljo popoldne je prišel k meni. — Odkazala sem mu sobo v petem nadstropju. — Ker ni bilo natakarkje tukaj, je rekel, da bo sam nesel kovčeg v sobo. Rekla sem mu, da naj kaj je, pa mi je odvrnil, da ni lačen. — Deset frankov mi je dal na roko, potem je pa odšel.

— Kje pa je zdaj? — je vprašal Lecoq.

— Od tistega časa se ni več vrnil. — Mogoče se mu je kaj pripetilo. — Res je, da govori francosko, toda Pariz je za tučca zelo nevaren! — Včeraj sem naročila natakarkju, da naj sporoči zadevo policijskemu komisarju.

— Včeraj! Komisarju?

— Da, samo ne vem, če je natakark izvršil moje naročilo. — Dovolite, da pokličem natakarkja.

Lecoq je bil tak kot da bi ga bil kdo polil z vodo. — Torej je morilec govoril resnico? — Ali je to mogoče? — Potemtakem imata Gevrol in kaznilniški ravnatelj prav. — Take misli so mu bliskovito švigale po glavi. — Toda za preišljanje ni imel posebno veliko časa.

Vstopil je natakark, debel možak, kateremu je že obraza sijala dobrosrčnost.

— Fric — je rekla krčmarica — ali si bil pri komisarju?

— Da, madama.

— Kaj ti je rekel?

— S komisarjem nisem govoril, pač pa z njegovim tajnikom gospodom Kazimirjem. — Rekel mi je, da naj se nikar ne razburjam in da bo tujec že sam prišel.

— Dozda ga še ni.

Natakark je skomignil z ramami kot da bi hotel reči: — Kaj me briga!

— Vidite, gospod — je rekla krčmarica, ki je bila prepričana, da je ne bo več nadlegoval.

Toda Lecoq še ni hotel oditi.

— To je neprijetno, zelo neprijetno. — Dozda še vedno ne vem, če je bil ravno oni človek pri vas, katerega jaz iščem.

— Kaj še zahtevate gospod, s čim naj vam postrežem?

Lecoq je grizel ustnice in premišljal, kako naj pride iz te zagate.

— Na vsak način je hotel doseči, da bi mu pokazala krčmarica knjigo, v kateri so zapisani vsi gostje.

— Gospa — je rekel — ali se res spominjate, da je njegovo ime Maj? Maj? — Maj? — Še enkrat dobro premislite.

— Saj ne morem držati vsega v glavi.

— To je pa čudno, — je mrmral detektiv toliko slišno, da ga je krčmarica slišala. — Pri nas na Angleškem je drugače. — Pri nas višjeje vsakega, ki prenočuje v hotelu.

— Saj tudi pri nas v Franciji delamo tako. — Če hočete vam pokazati knjigo. — Moj Bog, zdaj pa ne vem, kam sem djala ključ!

Ko je iskala ključ, jo je Lecoq nepremično opazoval. — Bila je stara kakih štirideset let, srednje postave in še precej lepa. — Lase je imela plave, njen pogled je bil odkritosrčen, njen glas prijeten.

— Ah! — je vzkliknila — tukaj je.

Odprija je miznico, vzela iz nje knjigo za tuje in začela listati po njej.

— Poglejte gospod, tukaj je: — Maj, brez imena, potujoči u-metnik, prišel iz Lipskega, brez listin.

— Ah, zdaj sem se spomnila. — Jaz namreč nisem tega zapisala, ker sem ravno iskala drobiž, pač pa on sam. — Saj vidite, da se njegova pisava popolnoma razlikuje od moje.

— To je bil jasen dokaz. — Lecoq ni vedel kaj bi počel.

— Ali pa tudi veste, da se je mož sam zapisal v knjigo?

Krčmarica je za korak odstopila, začudeno ga je pogledala in rekla:

— Gospod, jaz menda vem, kaj govorim. — Kaj pa mislite? Lecoq je uvidel, da je rekel nekoliko preveč.

— Oprostite, samo še nekaj. — Ali imate kovčeg onega človeka? Veliko uslugo bi mi napravili, če bi mi ga pokazali.

— Ali se vam blede? — Vam, da bi kazala kovčeko svojih gostov? — Kaj pa mislite, da sem jaz? — Kaj pravzaprav nameravate?

— V pol ure boste izvedeli! — Po teh besedah se je obrnil in odšel.

Na trgu de Roubaix je skočil v kočijo in naročil vozniku, da naj ga pelje k policijskemu komisarju omenjenega okraja.

Rekel mu je, da mu bo dal pet frankov napitnine, če bo hitro vozil. — Po preteku pol se je že vrnil v hotel s policijskim komisarjem in ključavničarjem.

— Moj Bog, policija je pri nas! — je vzkliknila krčmarica. — Kaj takega se pa še ni prigodilo v moji hiši.

Detektiva se nista veliko zmenila zanjo. — Šla sta v peto nadstropje v Majevo sobo. — Sredi sobe je ležal kovčeg, na njem sta bila prilepljena dva železniška listka, da je bil oddan v Lipskem. — V kovčeku je bila obleka.

Ko se je vračal Lecoq po stopnjicah, se je moral držati za steno. V glavi se mu je vrtelo in malo je manjkalo, da ni omahnil po tleh.

(Nadaljevanje prihodnjic).

Otroci izdajatelji časopisa. Išlo na bojišče. Poroča se o vsem v neki vasi na Nemškem je pri- in vsakem. Svoji napišejo k te- sel učitelj na lepo misel. Dal je od mu še pozdrav in časopis se od- svojih učencev izgotoviti neko vr- pošlje. Tako izvedo vsi enako, kar sto časopisa, to se pravi, otroci so bi radi vedeli. To se razume, da morali tedensko poročilo o vseh ga vsi sprejemajo s hvaležnostjo dogodkih v vasi tolikokrat prepri- in priznanjem. V mnogih vaseh snti, kolikor mož je iz te vasi od- Thüringa posnemajo ta zgled.

Ldobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelje in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donasa dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan raspoliljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vsa osebja lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRESTNE TISKOVINE IZVEŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVEŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA

POSEBNOST 891 DRUŠTVENA PRAVILA OKROŽNICE — PAMFLETI, CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA: SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenci in državniki o knjigi Berte pl. Suttner.

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užtkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanje- za časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Grieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orož- jem!" Prebral sem jo dva dneva nepreručoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega in mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smejo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih pi- sali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom po- sudil. Ne bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli žnjo križemsvet in učili vse narode....

Financi minister Dumajewski je rekel v nekem svojem govo- ru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben voja- ški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.
Naročite jo pri:
Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

HARMONIKE.

Najboljši aparatnik in fran- cijanški strokovnjak, da se bo v kratkem obiskal naš mestni in stopal

Mr. ZVONKO JAKŠIČ, ki je pooblaščen pobirati naročila in izdajati tosaedevna potrdila. Upravništvo "Glas Naroda"

Brezplačen nasvet in pouk priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje prisel- seljence ter jim pomaga, če so bili osleparjeni, oropani ali če so z nji- mi slabo ravnali. Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljan Združenih drž- zav, kje se oglašati za državljans- ke listine. Sorodniki naj bi čakali novo- došle priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite: STATE DEPARTMENT OF LABOR, BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION. Newyorkski urad: 230, 5th Ave., Room 2012. Odprto vsak dan od devetih do- polodne do petih popoldne in ob sredah od osme do devete ure zvečer. Urad v Buffalo: 704, D. S. Morgan Building. Odprto vsak dan od devetih popoldne do petih po- polodne in ob sredah od sedme do devete ure zvečer. (1x v t)

Bojaki, naročite se na "GLAS NARODA", edini slovenski dnev- nik v Ameriki.

HARMONIKE

bodil kakršnokoli vrste izdelujem in popraviljam po najnižjih cenah, a do- lo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu ka- koršno kdo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL, 1617 East 62nd St., Cleveland, Ohio

Veliki vojni atlas
vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij- skih posestev vseh velesil.
Obsega 11 raznih zemljevidov na 80th straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 12 1/2 palca valika
Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas
obsega devet raznih zemljevidov na 3 straneh, vsaka stran 8 pri 16 palcov.
Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število pre- bivalcev, držav in posameznih mest. Ravnj otako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 20c. ali pa 15c. v spankah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zašeljeni atlas. Pri večjem odjemu dame popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR
(Notary Public)
v GREATER-NEW YORKU
ANTON BURGAR
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
IZDELUJE IN PRESKRBUJE vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Bojnikom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika. Obratite se zanesljivo na njega, kjer boste točno in solidno postroženi.

Velika vojna mapa
vojskujočih se evropskih držav.
Velikost je 21 pri 28 palcih
Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij t. d. V salogi imamo tudi Stensko mapo cele Evrope \$1.50. Veliko stensko mapo, na eni strani Zjed- njene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50. Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalma- cij z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:
Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dosepejo denarne pošiljate tudi seda, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potre- bujejo pošiljate v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino!

100 K velja sedaj \$14.00 s poštnino vred.

FRANK SAKSER
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.